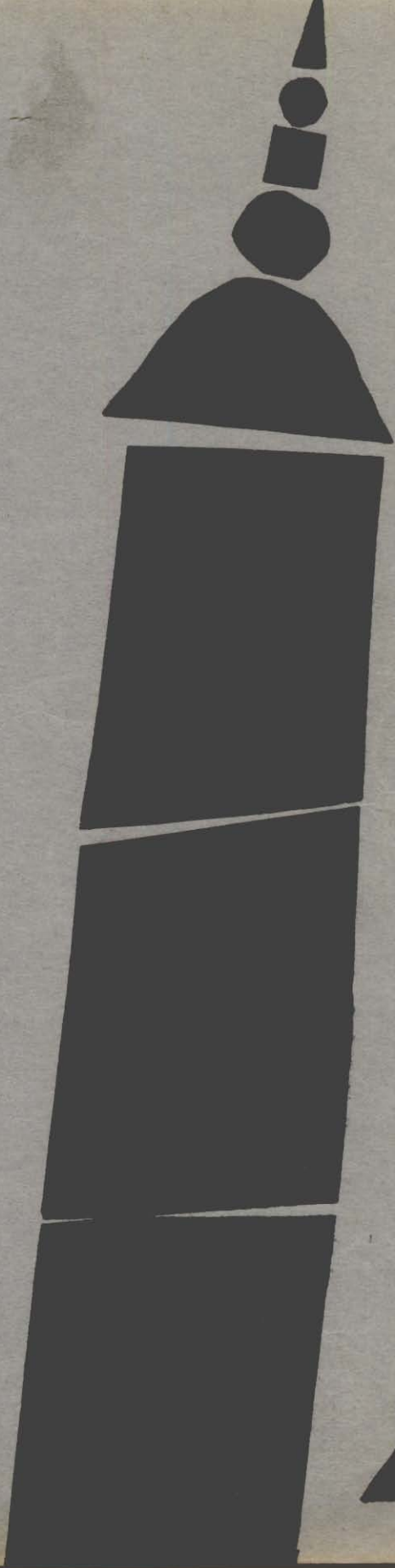


Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical. Category A.



LETO XIX. NOVEMBER, 1970 STEVILKA 11

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.
6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
Čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

Kakor nimamo nikjer na svetu "čistih" človeških ras, tako tudi ni "čistih" jezikov, kajti vsi so v teku svojega razvoja varkali vase tuje jezikovne elemente in vplive, nekateri večje, drugi manjše, vedno pa zaradi določenih zgodovinskih razmer. In vsak jezik tudi nosi zgodovino v sebi; treba jo je le odkriti.

Nekateri jeziki so pri tem popolnoma spremenili svoj značaj, drugi delno, tretji (madžarski) pa so v bistvu ohranili značaj tudi sredi tujega okolja, četudi je skoro 50% madžarskega besednega zaklada prevzetega iz tujih jezikov.

Nekateri jeziki pa so sploh nastali iz mešanice več jezikov zelo različnega izvora: npr. angleški iz keltskega, latinskega, anglo-saškega, skandinavskega in francoskega, kot so ga govorili Normani. Podobno so slovanski jeziki nastali iz mešanja nordijskih, baltskih, sarmatskih, dakijskih in morda še drugih jezikovnih elementov. Le dejstvo, da se je začel ta proces mešanja še nekaj stoletij prej kot oblikovanje angleščine in daleč od kulturnih središč tedanjega sveta, je krivo, da o tem nimamo pisanih dokumentov. Vendar to dokazujejo slovanski jeziki sami s svojim besednim skladiščem in svojimi slovničnimi oblikami.

Franc Jeza v knjigi: SKANDINAVSKI IZVOR SLOVENCEV)

NARTE VELIKONJA: Z A N K E

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA v Buenos Airesu je izdala zbirko Velikonjevih novel pod imenom ZANKE. Izšle so za 25letnico pisateljeve smrti. Uredil dr. Tine Debeljak, opremil arh. uJre Vombergar. Doslej še niso izšle v knjigi. Z zaključno besedo urednikovo šteje knjiga 238 strani. Novele so izredno tipične za Velikonjevo pisateljstvo.

Knjigo je dobiti pri MISLIH za 2 dolarja, poština 30 c. Naročajte!

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

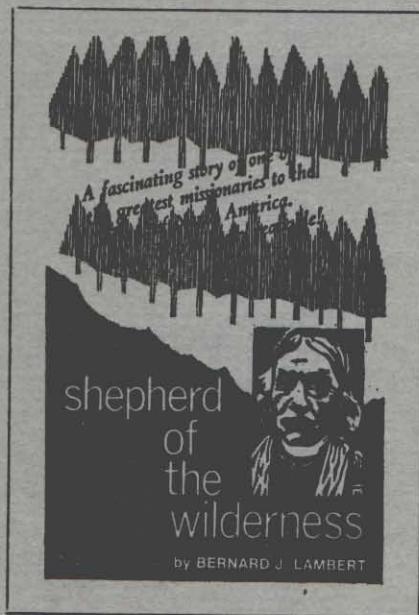
ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog Anton Trstenjak — \$ 1.

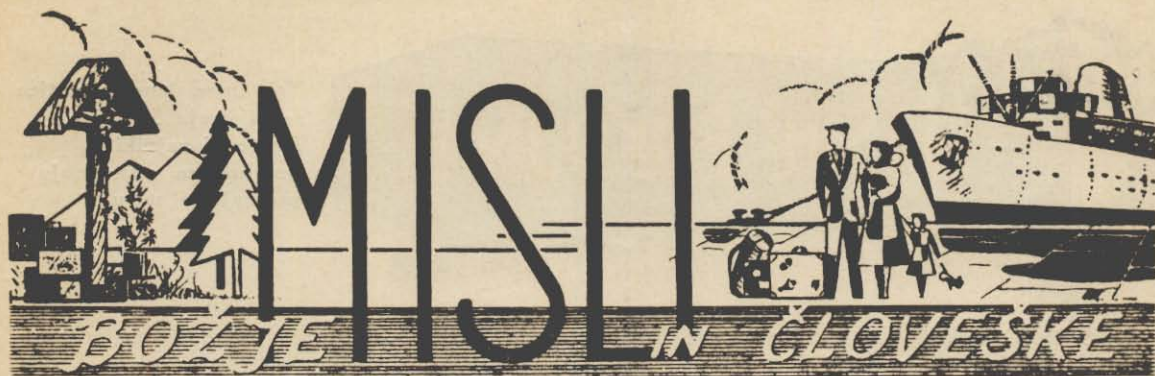
BARAGA — slovenska knjiga, spisala Jaklič in Šolar. — \$ 1, poština 40c.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knačaj) — \$ 1.50.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poština 40 c.





LETO XIX.

NOVEMBER, 1970

ŠTEVILKA 11

SVETI OČE PAVEL VI. — DOBRODOŠEL

OB KONCU gornjih besed nismo postavili "klicaja". Ne mislimo papežu na tem mestu vzklikati ali mu izrekati dobrodošlico v imenu kogar koli. Saj tako ali tako teh vrstic ne bo dobil pred oči. In če bi jih dobil, bi moral zraven biti tolmač. Le to hočemo ugotoviti in zapisati, da je papeževa odločitev za pot v Avstralijo našla ugoden odmev v vseh slojih petega kontinenta in to brez razlike verskega ali splošno življenjskega mišljenja. Niso morda vsi ravno "navdušeni" nad Povlovim prihodom, pa vsaj kako resno nasprotovanje se ni od nikoder pojavilo. Malenkostni ugovori, ki so nekoč jeknili, so nekako utonili v občni dobri volji.

Podrčrtavajo, da je to že deveti papežev odlet v širni svet. Na vseh petih kontinentih je že bil, zdaj mu je za cilj peti. In bodo za nekaj dni obrnjene vseh oči na Avstralijo, ki bo vsaj začasno postala "središče sveta", kot je nedavno kazala mapa v avstralskem tisku, čeprav pod drugačnim vidikom. Šlo je za svetovni turizem, za zračne polete širom po svetu. Končno je pa tudi v tem pogledu papež prizadet, saj bo "prišel" k nam po zraku.

Turist? Ko vse potuje, obiskuje svojce, si ogleduje tuji svet, zakaj ne papež? Res se ne brani naslova "turist". Turizma ne obsoja, hoče pa, da se turizem pravilno vrednoti. Turizem je lahko

zelo dobra reč, pa se lahko tudi v grdo sprevrže. Papež združuje s turizmom obisk svojcev — vsepovsod jih ima: — škofo, duhovnike, vernike vseh poklicev. Papež združuje turizem z romanjem — povsod so svetišča, nekaj z rokami narejenih, nešteto več živih: ljudi z Bogom v duši. Ta živa svetišča privlačijo papeža, želi biti "ljudski" papež.

Morda se le kdo še sprašuje: ali je prav, da papež toliko potuje? S tem se uvršča med "navadne ljudi", nekdanja častitljivost pada od njega. Z vse drugačno spoštljivostjo je nekoč gledal svet na papeža, ko je sedel kot pribit na Petrovem stolu...

Bili so časi, ko drugače skoraj biti ni moglo. Minili so. Pa že v tistih časih ni šlo za golo častitljivost, še manj gre zanjo dandanes — povezava med Pastirjem in čredo je vzvišeni cilj. Dobri pastir hiti med čredo, naj bo še tako oddaljena.

"Želim srečati čim več ljudi, pokazati se želim čim večjemu številu".

To je papeževa misel, to so njegove besede. To je, kar ga žene v svet, med ljudi. Treba je poguma, tudi ne gre brez žrtev. Niti ne gre brez stroškov. Ljubezen premaga vse.

Končno le zaključimo tudi mi — s klicajem na koncu: Sveti oče Pavel VI. — DOBRODOŠEL med nas! Ne zavoljo papeža, zavoljo nas samih.



Teh imen lanska matica
še ni imeja . . .
Naj novi rajniki
po božjem usmiljenju
počivajo v miru!

BASTALEC VIKTORIJA, 78 let. stara mati, umrla v kraju Paringa, S.A. 2. dec. 1969.

BERNICH ROMAN, 28 let. poročen, umrl konec septembra 1969 v Victoriji.

CINČ ANA MARIJA, 3 leta, umrla v Monash, S.A. 24 avgusta 1970.

FARTEK JOŽEF, 28 let, družinski oče, umrl 13. okt. 1969, St. Albans, Vic.

HROVAT IVAN, 76 let, poročen, umrl v No. Sunshine, Vic., 7. febr. 1970.

FALETIČ IVAN, 46 let, poročen, umrl 18. aprila 1970 v Adelaidi, S.A.

JURŠEVIČ FILIP, 19 let, samski umrl v Brisbanu 4. septembra 1970 v usodni nezgodi.

KRPIČ PAVLA, druž. mati, umrla 8. nov. 1969 v Vic.

KOGOJ DANIELA, 47 let, druž. mati, umrla 17. dec. 1969, Wollongong, NSW.

KAMENAR FRAN, 54 let, samec, umrl v Melbournu 12. marca 1970.

KORPAR MLADEN, 8 mesecev, umrl 6. maja v East Kew, Vic.

KORDIŠ AMALIJA, 63 let, druž. mati, umrla 4. okt. 1970 v Sydneyu.

LENARČIČ TATJANA, 8 let, umrla 31. dec. 1969 v Adelaidi, S.A.

LEŠNIK JOŽE, 26 let, samec, umrl 25. maja 1970 v Darwinu, N.T.

LEBAN IVANKA, 43 let. druž. mati, umrla 29. junija 1970 v Warrawongu, N.S.W.

MOHOR JOŽEF, 50 let, samski, umrl 30. jul. 1970, Broadmeadow, Vic.

PERKO JULIJA, 74 let. druž. mati, umrla 1. okt. 1970 v Gosfordu, NSW.

PIBERNIK VERA, druž. mati, umrla 31. avg. 1970 v Springvale, VIC.

POČKAJ BOŽIDAR, 54 let, družinski oče, umrl 13. maja 1970 v Canberri, ACT.

REDLER DANILA, 57 let, druž. mati, umrla 22. jan. 1970 v Sydneyu.

ROM FRANK, 68 let, poročen, umrl 20. julija 1970 v Sydneyu.

RESNIK JOŽEF, 36 let. samski, umrl 8. marca 1970 v Melbournu.

SLUGA KARLA, 76 let. stara mati, umrla 4. marca 1970 v Melbournu.

SMUC LUDVIK, druž. oče, umrl v Sydneyu 19. junija 1970 od srčne kapi.

SRBLIN PINO, 19 let, samski, umrl v St. Albansu, VIC., 24. maja 1970.

THUMA SELMA, 40 let, druž. mati, umrla 19. v Wollongongu, NSW.

TORK DANICA, 5 let, umrla 16. okt. 1969 v Bell Parku, Vic.

INGELSBERGER PAVEL, 68 let, doma iz Tržiča, umrl v Glebe, NSW, 28. oktobra 1970.

ŠTIH ANA, družinska mati, 48 let, umrla v bolnici Camperdown, NSW, 29. oktobra 1970.

MOJ BOG

Dragutin Kette

Ko pride noč, sodruga fantazije,
in mir objame polja in goré,
se raz podoba moje galerije
spominov temni zastori spusté.

In duh se med spomini lahno vije
in moje ranjeno drhti srce.
In pozna ura v tihi noči bije
in vedno še oči v temo strme.

Tako pred Bogorodico trepeče,
sedaj vstajaje, potlej umiraje,
do jutra sebe gonobeči plamen.

O, da bi tudi ti, srce goreče,
ob grobu zadnje že biló postaje
in vzdihnilo že k njej poslednji amen!

UMRLA JE MOJA MATI

Tomaž Možina

PREJEL SEM GANLJIVO, pretresljivo pismo. Brat mi poroča, popisuje smrt in pogreb drage matere. Mnogo prezgodaj nam jo je ugrabila bela žena.

Naša mati je bila v svoji preprostosti izredno dobra, skrbeča, globoko verna žena. Vse svoje življenje je posvetila skrbi za otroke — bilo nas je devet. Imela je vse polno opravil, pa vedno dovolj časa za našo vzgojo. Učila nas je, svarila in dajala dobre nauke. Ne bom pozabil njenega materinskega navodila: "Pridni in poštene bodite, živite po božjih naukih, pa vas bo vse rado imelo!"

Nauke je podkrepila z lastnim zgledom, s skromnostjo, odkritosrčnostjo. Bila je časten primer dobre slovenske matere. Globoko ginjen sem bral bratovo pismo:

Dragi brat! — Mimo sta nedelja in torek, dva dneva, ki nam ostaneta nepozabna. Najhujša je bila nedelja. Vedel sem, da leži mati nezavestna v bolnici, prav tam, kot lansko leto. Bil sem prepričan, da bo tudi letos zopet okrevala. Toliko težkega je prestala v življenju, tudi ta udarec — ponovna kap je ne bo strl. Njeno veliko ljubeče srce ne more kar tako obstati. Take so bile moje misli v soboto, ko sem jo tam obiskal. Prijel sem jo za roko, bila je topla, zelo topla, skoraj vroča. Dihala je mirno in imel sem občutek, da me ljubeče gleda z napol odprtimi trudnimi očmi. Nisem si mogel predstavljati, da zadnjikrat čutim njeno toplino in ljubeč utrip srca. . .

Ko sem prišel na obisk v nedeljo, mi je postalo tesno. Na hodniku sem zagledal blede obraze bratov in sestre. Nekdo mi je pošepetal, da je mati pravkar izdihnila. V grlu se mi je nekaj zataknilo, v glavi sem čutil pritisk, v očeh skelečo bolečino. Vse to je bilo tako hitro, da nisem mogel prav umeti, kaj se godi. Obstal sem kakor okamenel. Čez čas so se odprla vrata in mimo mene so odnesli v belo rjuho zavito mamo. . .

Nismo vedeli, kam bi se dali. Nagonsko smo odšli na dvorišče. Želeli smo čim hitreje spet pogledati materi v obraz. Vedeli smo, da je mrtva, verjeti kar nismo mogli. Toda bila je resnica. Moma je legla name, na vse, po mojem občutju na samo Ljubljano. — Pripovedujejo mi, da je bila

tista nedelja prelep jesenski dan: planine s snežnimi vrhovi so se videle čisto od blizu, drevje še ni izgubilo listja, njegove barve so se škrlatno prelivalo v popoldanskem soncu, jate ptic so žvrgele na poletu na jug. . .

Vsega tega jaz nisem videl, nisem občutil, nisem zaznal. Zdelo se mi je, da piha mrzla burja s posebnim nadahom po trohnobi.

Še pred tremi tedni smo bili z mamo v Piranu. Želela je videti morje, po katerem si ti odjadral v svet. Spraševala je po Ameriki, spraševala je po Avstraliji. Pokazal sem ji nekaj posnetkov od tam, nato smo igrali neko otroško igro. Mati je bila vesela in izredno živahna.

Zdaj so le še — spomini. . .

Hoditi za pogrebi me nikoli ni veselilo. Ko sem pa obiskoval mamo, ki je ležala pokojna v kapelici sv. Jožefa, se mi je zdelo, da hodim domov. Bilo je, kakor da spi. Prijetno mi je bilo ob njej. A bilo je večno spanje. Ob dotiku njenih rok in obraza sem čutil mrzlinco in se zavedel resnice.

V torek, skoraj ob sončnem zahodu, smo jo pokopali. Zasuli smo jo s cvetjem in venci. Pevci so med drugimi žalostinkami zapeli: Pomlad že prišla bo. . . Ob sveži gomili so ostale plapolajoče lučke kot zadnji topel pozdrav. Prižgal sem lučko tudi na grobu očeta.

Poleg lučk so ostale neizrečene besede, neplačani dolgovi, nerazodeta čustva, neiztočene solze. Kolikor je bilo tega v življenju — vse premalo za našo blago mamo. . .

V nedeljo pojdemo na Rakovnik k zadušnici. — Iskren pozdrav od **tvojega brata!**



PREJEL SEM VPRAŠANJE — ODGOVARJAM

Urednik

"NISEM ŠE DOLGO V AVSTRALIJI. List Misli sem že videl in z zanimanjem bral. Pošiljam vam odlomek iz povesti Janka Kersnika Rošlin in Vrhjanko. Pred leti smo ga brali v neki šoli v Sloveniji in profesor nas je opozoril na zadnje vrstice: "Človek je tedaj slab — slab!"

Rekel nam je nekako takole: Ker je človek na smrtni postelji resnično jako slab, se lahko dá pogovoriti okolici, da prejme tako imenovane zakramente ali da ga previdijo, kot se reče. Tako so napravili že z različnimi našimi slavnimi možmi, potem se pa hvalijo, da je ta in ta umrl kot veren kristjan. Tako pravijo o Prešernu, Murnu, Aškercu, Tavčarju, Cankarju in še drugih. Kersnik je pa že pred skoraj sto leti povedal, kako je treba razumeti krščansko smrt modrijana, ki je do smrtne postelje živel kot se mislečemu človeku spodobi — brez vere v krščanske mite. . .

Tako nam je govoril profesor in jaz kar ne morem pozabiti, zato vas vprašam, kaj rečete na to? — Vinko Poznik."

— ★ —

Najprej čitajmo dotični odlomek iz Kersnikove povesti:

"VID", JE DEJAL HIPNO DUHOVNIK", ali res ne veruješ ničesar?"

"Sem li to dejal?"

"Raz lice sem ti čital".

"Ne, ti me nisi umel! Jaz verujem, da je nad nami božje bitje. . ."

"In drugega nič?"

"Posledice si izvoli in izberi, kakor hočeš? Jaz ti vse pustim, kar vi učite — toda jaz ne verujem".

"V Boga vendar, si dejal!"

"Da, toda s tem ti bodi dovolj!"

"Ne more ne sme biti dovolj! — Kaj misliš o duši, o večnem življenju?"

"Pusti me, prijatelj!" . . .

"Zakaj?" je dejal navidez mirno. "Jaz bi le rad zvedel, kaj devate vi, ki študirate tam zunaj, ki pijete učenost védroma, kaj devate vi na ono mesto v srcu, kjer je nekdaš stal zlati uk naših mater, trdna vera z vsemi tolažili, kakor jih ima le ona. Ako si vrgel vero in vse njene pripadke čez plot, kaj si del na njeno mesto?"

"Ti li nisem dejal, da verujem v Boga, v božje večno brezkončno bitje. Da se nam to bitje razodeva v vsem življenju, v vseh prirodnih poja-

vih, v vekovitem zakonu, ki vlada svetu! Vse to je večno, vse te proste snovi, čas, prostor, svet — vse — in časne so le prikazni, ti pojavi stvarstva, kakor jih gledamo, čutimo, kakor smo sami!"

"Oh, oh, Vid!" je vzkliknil duhovnik . . . "Odkod jemlješ potem napotek pošteno živeti, storiti to, kar je dobro?"

"Tudi to je ustanovičeno v prirodnih zakonih. Kakor je zorel človek v milijonih in milijonih let do današnje dušne visočine, tako so zoreli z njim kot pogoj obstanka njegovega oni zakoni, ki urejajo medsebojno življenje — vse gole posledice boja za obstanek" . . .

"Kaka tolažila imaš v stiskah, v nesreči, kadar si sam s srcem svojim — če mi je pač smeti tako reči?"

"Razum svoj in zavest, da moram izpolniti svoj tek — tako ali tako".

"Dragi moj, eno mi še povej! Kadar boš na smrtni postelji, bolan, sam . . . Se boš li spovedal?"

"Ne vem!" je rekel Vid počasi in ponovil: "Ne vem! Človek je tedaj — slab — slab!"

— ★ —

Kaj naj rečem? Upam, da je besedilo Kersnikove povesti pravilno podano. Knjige nimam, ne morem kontrolirati. Prav tako se ne bom dotaknil namena, s katerim vam je profesor govoril, kot praviš, da vam je.

Zelo verjetno se mi zdi, da je profesor mislil na dogodke ob smrti pesnika Prešerna in jih je brez globlje presoje obrnil na druge primere, ko so razni "svobodomiselni" odličnjaki ob smrti uri opravili spoved in umrli "prevideni".

O Prešernu piše na primer slovstveni zgodovinar Lino Legiša: Da bi se spovedal, so pritisnili domači in drugi. Brat je poslal zato s Koroškega sestro Lenko. Pesnik ji je odgovoril, da bo že uredil tako, da bo prav. Družina se je bala sramote. Najbolj pa ga je nadlegoval dekan Dagarin. Pesnik se je vdajal in poprašal po knjigi o pripravi na smrt. Dali so mu neko Slomškovo. Ko jo je prebral, je pripomnil, da mu je bila všeč zlasti zaradi lepega jezika. Dan pred smrtjo se je vdal. Da bi bila zmaga očitna, ga je šel kaplan spovedat ob zvonjenju velikega zvona in v sprevodu z baldahinom."

Če je vse to zgodovinski dognano in pravilno tolmačeno, res dobimo vtis, da so Prešernu spoved in obhajilo usilili. To bi ne bilo prav. Toda kdo je mogel videti v njegovo dušo, ko "se je dan pred smrtjo vdal"? In v zadevi "zmage" bi se dalo pripomniti, da so v tistih časih tudi sicer hodili previdevat ob zvonjenju in v sprevedu, kjer so bili ljudje pri roki.

Toda recimo, da ob Prešernovi smrti res ni bilo vse prav. Ali raztegniti te nepravilnosti na celo vrsto drugih "svobodomislecev", ki so umrli prevideni, bi bila velika predrznost. Že sama slovstvena zgodovina komaj še o kom omenja, če je umrl previden ali ne. O večini tudi sicer nimamo pisanih poročil, o nekaterih so nam na ponudbo drugačni viri. Na primer:

Leta 1912 je Ivan Cankar govoril v Trstu o Aškercu:

"Letošnje poletje je umrl v Ljubljani slovenski pesnik Anton Aškerc. Umrli je v deželni bolnici skoro popolnoma osamljen in zapuščen. Tako osamljen, da nekatere zanimive posameznosti o njegovih zadnjih urah še sedaj niso dognane in pojasnjene. Nekateri n. pr. trdijo, da mu je bilo

razpelo vsiljeno v roke, drugi spet pravijo, da ga je zahteval sam, ali pa vsaj, da ga je rade volje sprejel. Mogoče je res, da je v predsmrtni onemoglosti in bolečini sam posegel po njem; zaželel si je pač v svojem trpljenju tolažbe in najbolj čudno ni, če je videl in našel to tolažbo v podobi križanega Kristusa; tako sta storila pred njim tudi naša mlada in nesrečna pesnika Dragotin Kette in Murn-Aleksandrov."

Tako Ivan Cankar v časih, ko je veljal za hudega "svobodomisleca". Mislim, da Cankarjeva izjava sama brez razlage dovolj pove. Dostavil bi le še svojo misel, da je Cankarjevo tolmačenje dosti lažje raztegniti na ostale take primere, nego profesorjevo razlago dogodkov ob smrti pesnika Prešerna. Če je Cankar sam tudi kaj zapisal o Prešernovi smrti, mi ni znano.

O pripravi na smrt dr. Tavčarja je lepo napisal pisatelj Finžgar v svojih spominih, pa tudi nekateri drugi. Nobene sledi o kakem "vsiljenju". Prav tako je že nekaj kratov opisana priprava na smrt Cankarja samega. Na široko jo je opisal na primer dr. Tine Debeljak.

Nimam prostora, niti ne namena, da bi tu ponavljaj. Poudarjam le, da tudi Cankar ni bil k ničemur "prisiljen" in je sam od sebe sprejel ponudbo, preden je bil — po Kersnikovo — "slab — slab". . .

NADALJNJI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

\$ 7: Ivan Kobal;

\$ 2: Janez Erpič, Jos. Rakušček, Bernard Sever, Evgen Stikovič, dr. M. Colja, Boris Madirazza, Lojze Rebec, Milan Gorišek;

\$ 1: Kata Hartner, Franc Vrtelj, Jožef Zizjak, Boris Dolmark, Ana Šlander, Roman Reja, Rudi Jakšetič, Julij Bajt.

P. PODERŽAJ, INDIJA: — \$ 10: Franc Šveb; \$ 5: Neimen.; \$ 3: Adrijana Kobal; \$ 2: Helena Pirc.

P. Hugo, Afrika: — Adrijana Kobal; \$ 3: Neimenovan \$ 3;

P. PODERŽAJ se prisrčno zahvaljuje za poslani stotak, ki ga je v redu prejel. Vsem kliče kar najbolj iskren: Bog povrni! Svoje vernike v župniji sv. Janeza še kar precej pohvali, nemirna Calcutta jih veliko ne moti. Tudi sam se ne spušča v popisovanje razburkanega mesta. Zaveda se, da tudi tukajšnji tisk o vsem poroča. Pove samo to: Zunaj v mestu se zmeda večja. Poboji in umori dan na dan. . . Vendar ne smemo obupati . . .

Misli, November, 1970

NAZNANILO ROJAKOM

Vsem prijateljem in znancem širom po Avstraliji sporočamo žalostno vest, da je naša preljuba žena in mati

gospa **AMALIJA KORDIŠ,**

roj. Lovko

dne 4. oktobra v starosti 63 let po dolgotrajni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljske ostanke drage pokojnice smo po blagoslovitvi v slovenski cerkvi, Merrylands, spremili k večnemu počitku na Northern Suburbs pokopališče.

V globoki žalosti: **Jožef Kordiš**, soprog

dr. phil. **Jožef Kordiš**, sin,
Helena por. **Hordern**, hči.

Dundas, NSW., Wilmington, USA, Fredericktion, Canada.

P. Basil

poroca

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

★ MESEC NOVEMBER JE — naj začnem z našimi pokojnimi. Od zadnje številke "Misli" nas je kar trikrat obiskal angel smrti — pri zadnjem obisku naenkrat iztrgal iz naše skupnosti kar troje mladih življenj.

★ V ponedeljek 19. oktobra je v bolnišnici Footscray umrla po dolgotrajni bolezni gospa **Ivanka Zadel**. Pokojnica je bila rojena v Hrušici (v družini Poropat) 18. septembra 1901. V svojem rojstnem kraju se je 1924 poročila, nato sta si z možem Ivanom v Podbežah ustvarila domek. Od enajst otrok je še šest živih, razen ene hčerke vsi v Avstraliji.

Spominjam se, ko mi je pokojna Ivanka poslala dar za zidavo naše cerkve in preprosto napisala: "Ni dosti, saj več ne morem, a to je prišlo iz srca . . ." Res dar svetopisemske uboge vdove, ki pa me je razveselil bolj kot stotaki.

V sredo 21. oktobra je bila pokojnica prepeljana v cerkev, za katero je dala ta svoj vdovin dar. Zvečer smo zanjo opravili rožni venec, naslednji dan pa imeli zadušnico. Sledil je pogreb na keilorsko pokopališče.

★ V torek 20. oktobra je na svojem domu v Surrey Hills nenadoma preminul **Janez Urh**, ter zapustil ženo s tremi nedoraslimi otročiči. Bil je dober mož in oče ter ga bodo težko pogrešali. Janez je bil rojen 28. avgusta 1928 v Gozdu na Gorenjskem. Iz Avstrije je pred enajst leti emigriral v Avstralijo, kjer sem ga leta 1960 poročil z Martino Erpičev. Ustvarila sta si prijeten domek, ki je poznal tudi skupno molitev. Žal se je že delj rahljalo zdravje, ki je končno terjalo svojo žrtev. V četrtek 22. oktobra zvečer smo v cerkvi ob Janezovi krsti zmolili rožni venec, naslednji dan v petek po maši zadušnici pa smo pokojnikovo truplo vrnili zemlji na keilorskem pokopališču.

Janez poleg družinice tu v Avstraliji zapušča doma še mater in očeta (letos sta obhajala zlato poroko) in tri sestre. Vsem skupaj iskreno sožalje.

★ "The Herald" je objavil na soboto 31. oktobra popoldne slike strašne avtomobilske nesreče, ki se je zgodila zjutraj na Mt. Alexander Rd., Flemington. Avto se je s tako silo zaletel v obcestni drog, da ga je preklalo na dvoje. Dekle in enega fanta je vrglo ob zid, desni del s šoferjem pa je obstal šele ob drugem drogu, 90 čevljev od prvega udara. Imen oseb niso objavili, pisano je bilo le, da so bili vsi trije na mestu mrtvi.

Oba fanta so spoznali v soboto, dekle pa šele v nedeljo: vsi trije so bili Slovenci.

Marijan Zadnik je bil rojen 25. marca 1946 v Ljubljani. V Avstralijo je dospel iz Italije in sicer z letalom 9. decembra 1968. Iz Sydneya se je preselil v Melbourne, živel nekaj časa v Solvenskem domu v North Carltonu, zadnji čas pa v South Yarri. Njegov prijatelj **Anton Grašič** je bil rojen 23. junija 1943 v Mariboru, a tudi on je živel s starši v Ljubljani. Ostala pot iz Italije pa do nenadne smrti je potekala ob Marijanu. — Dekle **Sonja Marinčič** je dospela v Avstralijo šele 29. maja letos na ladji "Australis". Tudi ona je bila Ljubljankanka, rojena 9. julija 1940 na Viču in krščena pri istem krstnem kamnu kot jaz. V Ljubljani je bila zaposlena pri "Jugoreklam" kot grafik in je delala v isti stroki tudi v Melbournu, živel pa v Elwoodu.

Ko to pišem, še ne morem poročati ničesar o pogrebu teh treh nesrečnih žrtev. Vsekakor pa je vest o nesreči globoko odjeknila ne le med nami, ampak tudi v širši melbournski javnosti. Za nas je bila njihova smrt ob dnevu vernih duš zgovorna pridiga, vredna več kot vse besede. Saj je gotovo prvič, da imamo troje trupel naenkrat v mestni mrtvašnici, ki čakajo pokopa . . .

★ V nedeljo 1. novembra smo kot vsako leto obiskali slovenske grobove keilorskega pokopališča ter pomolili za vse naše pokojne. Kot navadno smo se zbrali okrog križa skupnih grobov. Bilo nas je zopet lepo število. Iskrena zahvala pevcem za žalostinke, narodnim nošam ter vsem, ki so na grobove prinesli cvetja in svečk. Zahvala tudi vsem darovalcem: za vzdrževanje grobov smo na pokopališču nabrali \$ 42,37.

★ Letos je bila za evharistični festival v Sunburyju ta sprememba, da se je procesija začela že ob dveh, šla po malo krajši poti in se končala s koncelebrirano mašo na prostem. Naš avtobus je dospel ravno prav. Zopet nas je šlo kar lepo število za slovensko zastavo in banderi, tudi naša pestra skupina narodnih noš ni bila majhna.

★ Zdaj pa kar h krstom: 3. oktobra smo krstili **Petra**, sinka Stanislava **Jemca** in Vere r. Pavlovič iz Narre Warren; pa tudi **Elizabeto Branko**, ki je razveselila družino Jožefa **Žugiča** in Marije r. Mrak, Kew. — 4. oktobra je bila krščena **Grace**, novi prirastek družine Pavla **Michell** in Angele Marije r. De Nittis, Brunswick. — Isti dan je bil krščen **Timotej Robert**, ki ga je iz South Oakleigh prinesla družina Filipa **Vivoda** in Darinke r. Prestenjak. — Iz Donvale so ta dan prinesli dvojčka **Antona Rolanda** in **Andreja Lavrenca**, sinka Antona **Cara** in Ingeborg r. Kofler. — 17. oktobra je krstna voda občila **Lilijano**, novo članico družine Janeza **Drofenika** in Ane r. Petrič, St. Albans. — Kar štirje krsti so si sledili 18. oktobra: **Laura Frances** bodo klicali hčerko Franka **Hvala** in Luise **Elizabete** r. Goetz, East Keilor; **Gordana Diana** pa je hči štefana **Gregureka** in Rožice r. Hosi, Cheltenham. Iz North Altone so prinesli **Elviro Ivanko**, ki bo rasla v družini Malfreda **Schneiderja** in Ane r. Grašič; iz Collingwooda pa **Suzano Katico**, novo članico družine Marka **Grbeša** in Jelke r. Žovko. Torej ta dan vse štiri punčke. — Zato pa slede trije fantje: 24. oktobra je krstna voda občila **Stanislava Jožefa**, sinka Milana **Renka** in Irene r. Peršič (Glenroy), in pa **Davida**, sinka Romana **Petelineka** in Jožice r. Trnovšek (Clayton). 31. oktobra pa je pri našem krstnem kamnu zajokal **Marko Stanko**, provorojenec Milana **Muršiča** in Marije r. Filipčič, East Brighton. Brez dvoma bo dober pevec. — Da pa imajo le punčke topot zadnjo besedo: isti dan je krstna voda občila tudi **Tanjo Michelle**, ki jo je iz Glenroya prinesla družinica Antona **Cvetka** in Vere r. Erjavec. — Čestitke vsem družinam!

★ 3. oktobra se je v cerkvi Srca Jezusovega v Kew poročil **Vinko Erjavec**, doma iz Šentvida in krščen v Vuzenici. Za zakonsko družico je dobil **Marion Tereso Donovan**, avstralskega rodu iz N.S.W. — 10. oktobra sta pred oltar naše cerkve stopila **Peter Bole** in **Marija Radivo**. Peter je iz Zaloga pri Postojni, nevesta iz Postojne. — Isti dan sta se poročila **Vinko Sever** in novodošla **Djurdjica Kadoič**. Ženin je bivši fant Baragovega doma, doma iz Galovca, župnija Začretje, nevesta je iz Markušbrijega, župnija Labor. — 17. oktobra sta si za vselej podala roke **Franc Brenčič** in **Antonija Koser**. Franc je iz Podlpe pri Vrhniki, Antonija iz Ledineka, župnija Sv. Ana, Zg. Ščavnica. — Isti dan sta se poročila tudi **Josip Cvetkovič** in novodošla **Anica Novosel**. Oba sta doma iz Zamršja, župnija Rečica. — 20. oktobra je bila v naši cerkvi poroka po ukrajinskem katoliškem obredu: **Jurko Marciw**, vdovec in po rodu Ukrajinec, je sprejel za ženo **Angelo Blatnik**, doma iz Drašče

vasi, župnija Šmihel pri Žužemberku. — Dve poroki sta bili 24. oktobra: **Franc Čušin**, doma iz Podbele, župnija Sedlo, je obljubil zakonsko zvestobo novodošli **Lidiji Seliškar** r. Majnik, doma iz Vevč pri Ljubljani in krščeni v cerkvi Device Marije v Polju. — **Vinko Cek** pa je sprejel za ženo **Veroniko Sanderson**. Ženinov rojstni kraj so Huje, župnija Pregarje, nevesta pa je bila rojena v Angliji. — 31. oktober je videl pri nas zopet dve poroki: **Ivan Rakušček** je dobil zakonsko družico v **Angeli Jožefini La Micela**. Ženin je iz Kobarida, nevesta iz Vizzini, Sicilija. Rakuščkov oče, bivši organist, je po dolgih letih spet sedel za orgle, nevestin bratranec pa je ob njegovi spremljavi zapel. — Ta dan je pred oltarjem srečala svojega ženina **Alfreda Petra Sobczak** tudi **Uršičeva Majda**, iz znane Uršičeve družine treh deklet, ki so se vsa leta pridno udejstvovala na našem odru. Njen rojstni kraj so Novake, ženin pa je poljskega rodu, a rojen v Avstraliji.

★ V nedeljo 4. oktobra smo imeli pri deseti maši še posebno slovesnost: k prvemu svetemu obhajilu so pristopili trije slovenski otroci — **Grlov Toni**, špilarjeva **Jenny** in pa **Boletova Perina**. Prva dva, ki ne živita daleč od Kew, sem pripravil sam, Perinca je šla skozi pouk na domači fari v Noble Parku.

Po maši sem v dvorani prvoobhajancem v čast in otrokom Slomškove šole v zahvalo za očetovsko proslavo pokazal ljubko Disneyeve risanko "Melody time". Ker je bil ravno dan sv. Frančiška, sem dodal polurni film "Man of Peace". Film je dobra avstralska produkcija in prikazuje pot fanta od vstopa k frančiškanom do mašniškega posvečenja. Bo šlo kdaj kaj sinov naših izseljenskih družin isto pot? Bog daj! Čas bi že bil.

★ Za zadnjo nedeljo v novembru se nam obeta zopet lepa **kulturna prireditve**. Ljubitelji klasične glasbe ste vabljeni ob **štirih popoldne** v našo dvorano. Orkester Pavla Coppensa nam bo pred odhodom v Evropo za nadaljnje študije priredil že tretji **koncert**. Izvajali bodo Händla, C.E. Bacha in Vivaldija, dalje Cantato št. 51. Johanna S. Bacha ter Osmo simfonijo Jožefa Haydna. Vstopnina \$ 1 je zopet namenjena na dolg za naše cerkvene orgle.

Ne pozabite: **nedelja 29. novembra ob štirih popoldne**! Napolnite dvorano! Lepa prilika, da povabite tudi avstralske prijatelje, ki se zanimajo za klasično glasbo.

Konec str. 349



UMETNIK RAPOTEC V AVSTRALSKEM TISKU

V Sydneyu izhaja trimesečno umetnostna revija **ART IN AUSTRALIA**. Je zelo lepa in prinaša z besedilom obilico slik. Najnovejša, za september 1970, obdeluje Rapotca in njegovo umetnost. O njem piše znani umetnostni ocenjevalec Laurie Thomas. Dodanih je 10 Rapotčevih lik, polovica v barvah. Za zaključek svoje razprave nam pove o Rapotcu naslednje:

RAPOTEC SE JE VZGAJAL V LJUBLJANI, glavnem mestu Slovenije, v severozahodni Jugoslaviji. Ko je imel 20 let, je začel poslušati predavanja iz ekonomije na univerzi v Zagrebu. Že takrat se je začel spogledovati z umetnostjo. To ga je nagnilo, da je hodil k predavanjem iz zgodovine umetnosti in študiral je umetniška dela v cerkvah, muzejih in na trgih v Benetkah, v Pragi, na Dunaju, zlasti pa v Istanbulu, kjer so ga očarali bizantinski mojstri.

Morda bi ostalo pri golem spogledovanju z umetnostjo, da ni prišlo do velike vojne, zakaj Rapotec je po končani univerzi nastopil službo pri jugoslovanski državni banki. Za slikanje ni imel kar nič formalne šole. Vojna ga je zanesla v sredo pokrajinskih pozorišč na Sinaju, v Palestini in Jordanu. Lotil se je zaresnega slikanja, če je le malo utegnil.

Ko je leta 1948 prišel v Adelaido, je imel 35 let in je bil že poklicen slikar. Ujelo se je, da so posamezni kraji v Južni Avstraliji dokaj podobni onim v Siriji in Jordanu. Rapotec se je takoj zagledal vanje in odkril v njih poteze, ki so mu bile zelo simpatične že od drugod. Ustvarjal je zelo navadne, preproste sličice. Nekoč sem o njih zapisal, da niso kaj prida dobre, pozneje sem mnenje spremenil. Tako vsaj o eni, ki jo je zase obdržal in visi zdaj v njegovem domu v Double Bayu. Ime ji je Outback in kaže zelo iz-

razit in obvladano podan prizor izsušene pokrajine v fino začrtanih odtenkih.

Rapotec pravi o sebi:

“Umetnost sem zagrabil zelo resno takoj po prihodu v Avstralijo. Vse od takrat slikam in precej redno razstavljam. . . Minili so časi, ko so me privlačevali pokrajinski prizori. Minili so časi, ko sem slikal človeške figure in to v bizantinskem slogu, ki sem se ga nalezal v Konstantinoplu. Na vrat na nos sem zapadel vplivu nekih oblik abstraktnega ekspresionizma, to pa iz zelo preprostih razlogov. Te slikovne forme so me postavile pred novo doživetje in začutil sem, da je moje dotedanje slikanje opravilo svoje.

“Zavedel sem se bolj ko kdaj prej, da vsa umetnost visi na spremembah, na spremembah, ki jih vsak nov čas s sabo prinaša. Toda ko danes skušam razmisliti in razčleniti to svoje spoznanje, sem trdno prepričan, da morajo spremembe prihajati naravno, logično in samostojno. To se pravi, da čim manj posnemaš druge, pa tudi, da vsaka sprememba sama po sebi še ni nujno dobra. Ob vsaki še ne moreš vzklíkni: to je umetnost!

“Nekoč nisem pomislil, in ko so mi pravili, nisem verjel, kar danes več ko verjamem. Če hočeš postati umetnik v tej ali oni stroki, se moraš boriti za uspeh svojih dvajset delavnih let. Boriti se, pravim, voditi pravcate bitke, uriti se, preizkušati, začeti na novo in — to še prav posebno — izpostavljati sebe in svoja dela še tako žgoči kritiki!

“Za sabo moraš imeti nekaj dramatičnih doživetij, kaj ponesrečenih ljubavnih afer, tudi kaj tragičnih dogodkov in veselih vmes. Poznati moraš ljudi, poznati svoj svet, videti tuje kraje, imeti čut za pomen zgodovine, na vrh vsega tega moraš imeti svoj lastni kos filozofije.

“Navržem tri nadaljnje zahteve. Prva: imeti treba močno željo po izražanju samega sebe v umetnostni stroki, ki si jo izvolil za svojo. Druga: zmožen moraš biti primernih oblik in gotovega reda. Tretja: marsikaj moraš znati požreti, — nadaljevati vsemu nakljub!

"Zadnje čase sem se nekoliko ovedril in ome-
hčal. Menda se človek že po naravi z leti unese,
morda ga užene življenjska izkušnja, morda se
izkreše ob ženi in družini. Končno — ne vem,
kako bi povedal — čas se s svojimi rokami vse-
ga dotakne, čas je arhitekt svoje vrste!"

Tako ve povedati o sebi Rapotec. Če mu je
prišla iz ust tudi beseda "ukročen" — zdi se mi,
da mu je — je morala biti le šala. Ukrotiti Ra-
potca — le kdo bi kaj takega zmogel?

FRANCE BEVK:

NAŠE MRAVLJE

Ker ljubim mravlje, zbiram spise o njih. Med
njimi je Bevkova črtica pod gornjim naslovom.
Nedavno sem brala, da je pisatelj umrl v Ljublja-
ni. V spominu nanj pošiljam v ponatis nekaj o
mravljah. — Mira Mar.

KOLIKOKRAT SMO JOKALI zaradi mravelj!
Igrali smo se na pokošenem vrtu in posedli bratca
ali sestrico, ki ni mogel skakati, na tla. Naenkrat
je pričel jokati. Čemu joka? Nanosili smo mu igrač,
zapeli vse pesmi, ki smo jih znali, pa je le še hu-
je jokal. Vzeli smo ga v naročje.

Tedaj smo izvedeli, zakaj joka. Polno krilce
je bilo črnih ali rdečih mravelj, život je bil rde-
če pisan. Tudi mi bi zaradi tega jokali. Saj smo
tudi. Zaradi nepazljivosti smo bili kaznovani. Zato
nismo ljubili teh mravelj, celo ogibali smo se jih
in pazno gledali, da ne naletimo nanje.

Rjave mravlje smo imeli radi. Kadar smo se
naveličali koze, smo dejali: "Pojdimo gledat mrav-
lje!"

Šli smo. Na koncu sadovnjaka je stala ogromna
skala. Na skali je rastle nekaj lesk in češmina,
malo zanikrne trave in med njo je stalo veliko
mravljišče. Odkar pomnim, je stalo mravljišče na
tem mestu in stoji še danes. Boge koliko rodov
mravelj je preživelo pod isto streho! Tu pa tam
jo je hudobna roka porušila, a pridne množice so
jo zopet sezidale.

Vedeli smo tudi za druga mravljišča, toda
bila so neznatna in niso imela toliko lepih in
groznih spominov.

Kadar je oče ubil gada, ga je nataknil na
leskovo šibo in ga obesil na grm tako, da je vi-
sel nad mravljiščem. Rep se je komaj dotikal vrha
mravljišča. Cele procesije mravelj so lezle po ga-
du do glave in ginil je od dne do dne. To nas
je navdajalo z grozo. Ko je bila palica prazna, se
je nismo upali odstraniti.

V bližino mravljišča se niti nismo prav upali.

Misli, November, 1970

V KOLOBARJIH

I. Burnik

*Bled spomin v preteklost motno tipa,
pleše kakor večča v žarkih mesečine.
Srč ob doživljajih me prešine:
Glej, Gospod pa le z dobroto te obsipa!*

*Vklenjen v tihi senci sem grmčiča.
v kolobarjih pišem v pesek znancu;
grabi me, skeli grižljaj v goltancu,
pljunem gnus iz ust v podnožje griča.*

*Mar sem spet izgrešil cilje dneva?
Biča spet in gnjavi me usoda?
Proč s pelinom! Hvalil bom Gospoda
za ljubezen, ki mi rane z njo odeva.*

Opazovali smo mravlje na cesti, ki je bila spelja-
na na vse strani. Glavna cesta je šla čez vrt v
gozd, kjer se je polagoma izgubila v mah in brstje.
Tam so nabirale mravlje svoja bremena, ki so
jih tovorile v mravljišče. To smo natančno opa-
zovali.

Prava cesta — čisto človeška cesta! Bila je
skoro ravna, izgajena, šla je čez drn in strn, za
mravlje nenavadno široka. Trava in korenine so
bile odjedene; vse, kar je bilo na poti, odstranje-
no. Tam, kjer je šla cesta čez stezo, je bila marsi-
katera mravlja pod težko človeško stopinjo
zmaščena. Mravlje so vseeno hitele svojo pot.

Najbolj se nam je zdelo čudno, da so v sredi
teles tako preščipnjene. Bali smo se, da kateri
ne odleti pol telesa in bo letala samo s prvo po-
lovico dalje. Smejali smo se tej opazki.

Nekoč je prišel na naš vrt deček, ki ga nismo
marali. Na prvi pogled smo videli, da je hudoben,
ker je zalučal kamen v mačka. Ta je brčnil v
mravljišče. Lepi okrogličasti vrh se je sesul. Pri-
kazali so se hodniki in okrogli vhodi, spodnje
shrambe in jajčeca. . . V hipu je pokrila mravlja
mravljo, druga čez drugo so lezle, vsaka svoje
jajčece so zgrabile in jih nesle v kraj, druge so
prijele za delo, kot da mora biti grad zopet do
sončnega zahoda sezidan.

V nekaj dneh je bilo mravljišče zopet postav-
ljeno, uro za uro smo hodili gledat njihovo delo,
na dečka pa smo bili hudi.

Med nami in mravljami je nastala vez, po-
dobna prijateljstvu. Nikoli nismo razdrli mrav-
ljišča, zdelo se nam je greh, ker smo vedeli, da
mora tisoč mravelj delati več dni, da ga spet
postavi.

Izpod Triglava

"KLADIVO", IME NOVEGA LISTA koroških študentov, smo že omenili na tem mestu v prejšnji številki. V goriškem Katoliškem glasu je dr. R. Klinec obrnil na te fante besede Ivana Cankarja: "V najnovšem času so se rodila bitja, katera bi Zola imenoval strupene krote. Z vso mogočno vne-mo polivajo s pomijami vsakogar, ki jim sega čez glavo. V nemogočem srdju pljuvajo strup in žolč, zvijajo se in kremžijo obraz, pa še zmenijo se ne za ugovore, ne za dokaze, ne za prezir-anje. . . So namreč izkušeni in bistri ljudje. . ."

ANTON PEZDIRC, kmečki posestnik v Kra-sincu na Belokranjskem, je potožil v ljubljanskem Delu: "Krasnic ima kakih 50 hiš, pa eno samo za možitev godno dekle, ki je voljna ostati doma. Kako naj oženim sina, ki sem ga dal v kmetijsko šolo, da bi bolje stregel zemlji in živini? Najmanj deset kmetij bo v naši vasi odmrlo samih. To po-meni več zemlje za tiste, ki bodo ostali, toda bo-jim se, da je ne bo imel kdo prevzeti in obdelo-vati."

NA ŠMARNI GORI nad Tacnom se pripravlja obnova cerkvene strehe. To je potrebno že zaradi znamenitih Langusovih slik v cerkvi ki so v veli-ki nevarnosti, da jih uniči dež. Šmarna gora je v povojnem času prilično zapuščena. Romarjem je nakako preblizu, turistom je previsoka. Žičnice ni-ma. Marsikje širom po domovini vabijo turiste žičnice, ki v dosti krajšem času potegnejo člove-ka znatno višje. Se pač tudi turisti najrajši — vozijo.

PREKMURSKI PESNIK Štefan Flisar-Sandi v nekem pogledu najbrž poseka vse slovenske pesni-ke. Je komaj devetnajst let star, pa je že izdal v tisku svojo pesniško zbirko pod naslovom: Šopek ovenelega cvetja. Zaenkrat je moral izdanje sam založiti in plačati za 600 izvodov račun tiskarju Tonetu Ružiču v Murski Soboti. Ker je fant tako mlad, njegovi rojaki upajo, da bo pesnikov "ove-neli šopek" kmalu na novo vzcvetel in dal svežih rož.

HALOZE ZASADITI z iglavci, in to okoli 10,000 ha, s tem načrtom se bavi gozdno gospo-darstvo v Mariboru. Nekdaj, so Haložani krčili šu-mo in si ustvarjali orno zemljo. Danes ni več pridnih rok in močnih mišic, stroji pa v hribovitih položajih niso za delo. In končno: danes poljski

pridelki niso več tako potrebni kot nekdanj. Haloze naj spet prevzameta smreka in bor.

STO ŽENSK NA TRIGLAV za stoto obletnico, odkar je prva Slovenka priplezala "očaku" na gla-vo. Bila je Rozalka Škantar, po domače šestova iz Bohinja. Njen oče je bil slaven triglavski vodnik, pa tudi hčerka ni hotela zaostati. Ker je posebej znano, da je plezala v dolgem krilu, so tako na-pravile tudi vsaj nekatere od stotine letos. Vendar je bilo Rozalkino junaštvo pred sto leti vse nekaj drugega, ko ni bilo ne steze ne klinov ne jeklenih vrvi ob poti na Triglav.

SIDONIJA JERAS, poslovenjena Francozinja, je nedavno umrla v Ljubljani. Kot dekle se je pi-sala Guinot, pa se je poročila s Slovencem Josi-pom Jerasom. Od leta 1919 je z njim živila v Ljubljani in se dovršeno privadila slovenščini in tudi srbo-hrvaščini. Zasluge za Slovence si je pri-dobila s prevajanjem iz slovenske književnosti v francoščino, precej pa tudi v angleščino. Najrajši je prevajala Ivana Cankarja, vendar so bili deležni njenih prevajanj še mnogi drugi.

REVIJA "MOST" v Trstu sporoča, da je bil v ljubljanskem Delu masten napis z oznanilom: Kar-delj častni občan vseh slovenskih občin. "Most" se čudi, kako so mogle vse slovenske občine hkrati in soglasno sprejeti odločitev, da imenujejo Ed-varda Kardelja za častnega občana. Ugiba, če ni morda to preživela oblika osebnega malikovanja. Ali pa, ugiba "Most" dalje, je nekaj drugega. Ta-koj pod novico o Kardelju je v Delu drugo poro-čilo, morda ne le po naključju, z enako masnim naslovom: "KOMIČNA FARSA."

VINKO DULETIČ, slovenski filmski režiser, je pred kratkim začel posnemati film po Cankarje-vi povesti Na klanecu. Režiser zatrjuje, da bo iz njegovega filma dihal Cankar optimist. Treba bo na Cankarjevo besedilo v marsičem predelati, da bo ustrezalo. Neki Miha Brun, ki piše v Delu o Duletičevem podvzetju, ima resne dvome o tem, kako se bo nameravni film posrečil. Tako povest in lahko prikrojiti za platno.

PODJETE "VIBA FILM" je izdelalo dober film o Brezjah, ki ga pa menda še niso vrteli ne v kino-dvoranah ne na televiziji. Gotovo je na-menjen v glavnem za prodajo turistom iz ino-zemstva. Film kaže v prvi vrsti zunanje vzdušje romarskih shodov na Brezjah, le bolj malo tudi cerkvene obrede. List Družina pravi, da mu ne gre nentov. Desetletnico so slovenso praznovali. Naj-posnetkov v cerkvi in zlasti v kapelici Marije Po-magaj.

OB IŽANSKI CESTI na Barju so arheologi odkrili starodavno leseno vodno pregrado, ki so jo postavili nekdanji mostiščarji in koliščarji. Tako na barju še vedno kaj novega odkrijejo, kar meče luč na predzgodovinsko življenje tam. Pravijo, da je najnovejša najdba dragocen člen v raziskovanju ljubljanskega barja.

V KOSTANJEVICI OB KRKI je pred desetimi leti nastala umetniška ustanova "Forma Viva." Pospešuje kiparsko ustvarjanje na prostem. Tja prihajajo delat kiparji iz 22 dežel z vseh kontinentov. Destletnico so slovenso praznovali. Najbolj so se izkazali Japonci, ki se od vseh inozemcev tudi sicer najbolj zanimajo za Formo Vivo v Kostanjevici. Spomenike te ustanove obišče vsako leto kakih 50,000 ljudi iz domovine in tujine.

POKRAJINSKI NAZIVI za Slovence v domovini in tujini so še zmerom v rabi. Morda zaradi blagoslasja, morda zaradi medsebojnega spoštovanja, dodajajo pokrajinskim označbam tudi označbe značaja. Beremo: živahni Gorenjec, trdi Dolenjec, mehki Štajerec, melanholični Prekmurec, trezni Belokranjec, premočrtni Primorec. Včasih pa vsaj Gorenjec in Dolenjec označbi zamenjata, kar se obema verjetno bolje prilega.

ALBIN PLANIC, komaj 26letni Ljubljčan, je kot šahist vreden naslednik Milana Vidmarja. Že nekaj časa se je mešal med svetovne vele mojstre. Letos je bil na šahovskem turnirju v Varni na Bolgarskem in tam vse vele mojstre posekal, sam pa dobil ta naslov. O njem je zapisal ruski vele mojster Šamkovič: Planinc ima zavirljiv karakter, prav za šahista; je izredno miren, objektiv in dosleden v izvedbi cilja, ki si ga pri igri zastavi.

CELJSKA MOHORJEVA je izdala knjigo pesmi ljubljanskega metropolita nadškofa dr. Jožeta Pogačnika pod naslovom: Pesmi mladih dni. Zdaj nadškof že dolgo več ne pesnikuje, nekoč je pa bil priznan pesnik. Letošnja zbirka njegovih pesmi je nekoliko pomnožena izdaja iz leta 1931, ki je nosila naslov: Sinje ozare. Novo izdanje Pogačnikovih pesmi je ocenilo tudi glasilo vseh slovenskih knjižnih zalog "Knjiga". Oцена je še dosti ugodna, ni ji pa vseh nadškofova pripomba: Naj pesmi bravca prepričajo, kako se najbližji in najdaljnji svet tesno prepletata.

KORPSKA LUKA je dobila nov — peti pomol za raztovarjanje ladij. Pomol je dolg 176 m in zgrajen na posebnih železnih stolpih, zabitih v morje. Stolpov je osem in so dolgi po 30 metrov. Za zgraditev pomola so porabili 2400 ton jekla. Sodi, da je Koper s tem novim pomolom dosegel zelo pomembno pridobitev.

Misli, November, 1970

NOVO MESTO veliko izvažajo. Tovarna zdravil "Krka" proda v tujino več ko četrtino izdelkov. Poleg drugih dežel se zanima za novomeška zdravila Japonska, ki jih je naročila za kakih 100,000 dolarjev. Prav tako povečuje izvoz novomeška "Industrija motornih vozil." Izvažajo letno za okoli milijonov dolarjev. Najbolj gredo v tujino "kamping" prikolice, ki jih zlasti radi kupujejo Skandinavci.

RAZBORJE POD URŠLJO GORO je kraj, ki ga elektrika še vedno ni dosegla. Petrolejke morajo svetiti, kakor v "starih časih." Ne zvezne ne republiške oblasti se ne zmenijo za klice ondotnih davkoplačevalcev. Zdaj so se domačini do kraja razjezili in bodo svoj kraj elektrificirali na lastne stroške. To ni "jeza" najslabše sorte.

PONOŠKA JAMA PRI TOLMINU je najgloblja med podzemskimi prostori v Sloveniji in vsej Jugoslaviji. Jamarji so prodrli v njeno globino 402 m navzdol. Tudi prostorna je izredno, saj se razteza v dolžino nad 7 km. Zaenkrat je težko prehodna, toda upajo, da bodo ovire odpravili in bo dostopna za turizem. Dozdaj je bila najgloblja neka jama v Istri, ponoška jo poseka vsaj za 25 metrov. Morda bo ta jama nekoč odvezla nekaj slave — Postojnski.



"Upapolna bodočnost čaka pred vrati," je nekdo naznanil proslulemu Pavlihu v Ljubljani.

"Recite ji, naj pride jutri," je odgovoril Pavliha. "Danes je ne moremo sprejeti, smo zaposleni s tem, da se ukvarjamo z brezupno sedanjostjo".

O TURIZMU INTURISTIH NA BLEDU

(Po pripovedovanju Marijana Jarca)

Marijan Jarc je turistični delavec na Bledu. Obiskal ga je iz Ljubljane dr. Ivan Merlak in sta se pogovarjala. Objavljamo nekoliko skrajšano. — Ur.

“ZAKAJ STE SE ODLOČILI za poklic turističnega delavca?”

“Po dovršitvi germanistike na filozofski fakulteti sem se želel zaposliti v proforski stroki blizu domačega kraja. Toda vsa mesta so bila zasedena. Učenje jezikov me je vedno veselilo, zato sem sprejel mesto v turizmu, kjer se lahko privadiš marsikateremu tujemu jeziku. Službo sem nastopil brez posebnih pričakovanj, danes se mi pa zdi, da bi brez nje ne mogel živeti. Poklic mi omogoča stik z ljudmi, slišim razna mnenja, srečujem se z raznimi narodnostmi. Moje življenje je različno, čeprav stiki z ljudmi niso vedno prijetni.”

“Na kateri dogodek iz svoje službe imate najbolj neljub spomin?”

“Gotovo se spominjate, kako je pri nas odjeknila smrt ameriškega predsednika Johna Kennedyja. Videli smo v njem človeka, ki bi lahko popeljal svet k pravičnejši ureditvi. Dober mesec po njegovi smrti se je pa v našem hotelu nastanil gost Američan, ki je umor predsednika odobral. Bil sem zelo razočaran”.

“Ali ste imeli opravka z duhovniki? Kakšen vtis napravijo na vas?”

“Duhovniki raznih ver so večkrat gostje našega hotela. Name so vedno napravili dober vtis s svojim mirnim nastopom, s svojo skromnostjo in vljudnostjo. Njihovo vedenje je tudi na druge hotelske uslužbenke napravilo najlepši vtis. Lahko pa razumete, da bi na vse hotelsko osebje napravil zelo slab vtis duhovnik, ki bi se ne vedel, kakor se za njegov poklic spodobi.”

“Katero največjo težavo občutite v svojem poklicu?”

“Delati moram vse nedelje in praznike. Ko ima večina ljudi dopust ali prosto, smo mi najbolj zaposleni. Tudi ne moremo gledati samo na ose-murni delavnik. Delati je treba, dokler ni delo opravljeno. Treba je imeti ljubezen do poklica in do ljudi, da si jim pripravljen postreči, ne glede na svoje ugodnosti.

“Ali turisti, ki se ustavljajo v vašem hotelu, sprašujejo po cerkvi in mašnem redu?”

“To vprašanje je zelo pogostno na dnevnem redu, lahko rečem, vsak dan. Skoraj vsi turisti na Bledu si ogledajo tudi cerkev, mnogo jih hodi k maši.”



"Kakšne sodbe izrekajo o naši vernosti in o izrazih našega verskega življenja? Ali so zadovoljni s pozornostjo, ki so je deležni ob nedeljah v blejski cerkvi?"

"Naša cerkev jim zelo ugaja, tako kot arhitektonska zgradba kakor po svojih slikarijah. Zelo so zadovoljni, da župnik pridiga v štirih jezikih. Ko slišijo svoj jezik v tujini, pa čeprav le nekaj besed, se počutijo bolj domače. Radi imajo "Hochamt", čeprav se včasih pritožujejo, da je služba božja predolga. Če govori župnik v štirih jezikih, si je res težko predstavljati, kako naj bi bila krajša."

"Kakšne pritožbe ste slišali na račun naše verske prakse?"

"Morda se vam bo zdelo malo čudno. Nekateri turisti ne prenesejo nočnega bitja cerkvene ure. Pri odprtem oknu jih vsak udarec ure zbudi. Imeli smo primer, da smo morali neki turistki zamenjati sobo. Rajši je prenešala hrup motorjev kot enakomerne udarce ure."

"Kakšen vtis naredijo različne narodnosti: Nemci, Avstrijci, Italijani in drugi?"

"Nemci so mirni, natančni. Razburijo se redko, a kadar se, takrat gre zares. Včasih dajo čutiti, da so nekaj več. Avstrijci so zelo prijetni ljudje, dobri gostje. Najboljši gostje za uslužbence in hotel so Italijani, čeprav so med vsemi najbolj glasni."

V NEDELJSKEM DNEVNIKU, Ljubljana, piše neki Jože Hajdinjak iz Maribora dne 9. avgusta 1970:

Zdaj, ko je turistična sezona na višku in ko prihajajo k nam turisti iz vseh krajev in koncev sveta, je med njimi tudi veliko dopustnikov, naših izseljencev. Tem prirejajo izseljenska matica in druge organizacije na letališčih in železniških postajah veličastne sprejeme, potlej jim prirejajo piknike in druge prireditve. To je vse lepo in prav. Nekaj pa mi pri tem vendarle ne gre v račun.

Le spomnimo se razmer 15 ali 20 let nazaj. Takrat smo prebirali o množičnih pobegih prek meje. Takrat so ljudi, ki so uhajali prek meje, označevali za lenuhe, delomrzneže, postopače, skratka prikazovali so jih kot izmečke naše družbe. Stolpci naših časnikov so bili polni takih in podobnih obtožb.

Med temi ljudmi je bilo precej tudi mojih prijateljev. Nagovarjali so me, naj bi šel z njimi. Pa nisem šel, ker sem verjel in prisluhnil domači

Missli, November, 1970

Nizozemci so mirni, toda zelo varčni. Isto moram reči tudi za Angleže, kar je pri njihovih deviznih predpisih bolj razumljivo kot pri Nizozemcih. Angleži se zanimajo za koncerte in folkloro, Italijani pa za zabavo. In če je na Bledu ni, potem 50 km do Ljubljane ne pomeni nobene ovire".

"V inozemstvu neporočeni različnega spola ne morejo dobiti v hotelu dvoposteljne sobe. Kako je pri nas?"

"Pri nas ni predpisa, ki bi to prepovedoval. Praksa je različna. Hoteli višjih kategorij, ki skrbijo za svoj ugled, so glede tega precej strožji kot hoteli nižjih kategorij. Pripomniti je treba, da tudi hotelirji v inozemstvu niso vedno dosledni. Na moralo v letoviških krajih zelo kvarno vplivajo avanturisti, ki se v domačem okolju dostojno vedejo, ko pa pridejo v tujino, kjer jih nihče ne pozna, se predajajo pustolovščinam, ki dajejo turističnom krajem negativni predznak. Končno je vse odvisno od človeka".

"Kakšne moralne odlike mora po vašem mnenju imeti turistični delavec?"

"Biti mora pošten, dosleden, pravičen. Držati se mora prave mere v uživanju alkoholnih pijač, ne sme se spuščati v preveliko domačnost z ljudmi, ki jih ne pozna. To bi bilo zlasti za mlade turistične delavce in delavke lahko usodno". — (CERKEV V SEDANJEM SVETU, Ljubljana.)

besedi, češ da pomeni odhod v tujino nekakšno izdajstvo domovine in da bo pri nas kruha, in to belega, za vse ljudi.

Pa ni bilo tako. Sledila je amnestija za pobegle, za njo pa je prišla tako imenovana ekonomska emigracija. Dandanašnji prihajajo "lenuhi in delomrzneži" v domovino med tistimi, ki jih je v tujino zares gnala ekonomska nuja. Njim posvečamo vso pozornost. Prihajajo na dopust iz prenekaterih dežel. V žepih imajo težke denarce in se mi posmehujejo. Vozijo se v luksuznih avtomobilih, imajo svoje hiše in tudi zavoljo pokojnine si ne delajo skrbi, ker bodo večje kakor moja, če jo bom sploh čakal. Skratka, posmehujejo se mojemu patriotizmu.

To me zelo boli. Izogibljem se jih, ker s tremi otroci ne morem na dopust na naš Jadran. Preprosto nimam denarja. Povejte mi, kdo bi mi lahko to pojasnil. Pred 15 in več leti so govorili, da bo boljše. Za nekatere je res. Zame, ki sem jim verjel, pa ne. Vse, kar sem napisal, upam tudi zagovarjati, vi pa objavite, če si upate. (Maribor, Potrčeva 8)

BONIFACIJ PODLOGAR IN NJEGOV TENOR

Prirejeno iz knjige

Glasbenik in skladatelj Ludvik Puš, sedaj v New Yorku, je napisal knjigo z naslovom: **KLASJE IZ VIHARJA**. V prvem delu knjige pripoveduje o svojem službovanju na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Bil je tam nekaj let za "prefekta" in učitelja. Bilo je v prvi Jugoslaviji. Poučeval je tudi petje in iz tistega poglavja je vzeta pričujoča zgodba. — Ur.

I.

SKORAJ NEOPAZNO SE JE PREFEKT pomikal ob klopih, kjer so fantje izdelovali naloge, in je opazoval, kaj in kako delajo. Ustavil se je pri pultu Bonifacija Podlogarja, ki je bil prišel v šolo s hribovja okoli Prežganja na Dolenjskem. Po prefektovi oceni je bil med onimi z najslabšo predizobrazbo in je tudi kazalo, da mu rojenice niso nasule v zibel izrednih talentov za šolske predmete — vsaj tako je bilo sklepati po vseh dosedanjih znakih. Bonifacij se je prestrašil ob prefektovi pojavi, hitro vstal, se zázrl v predstojnikov obraz in solze so mu pritekale po licih.

"Kako gre, Bonifac? Ali je težko in ne gre?"

Fant je sedel, zagrebel glavo v roke na klopi in začel ihteti. Součenci so se ozrli in nekateri s sočutjem, drugi z nasmeškom opazovali prizor. Prefekt je prijel fanta pod pazduho, ga dvignil in povedel s seboj. Peljal ga je k svoji mizi v pisarno, ga posadil na stol, mu velel, naj si obriše solze, in začel se je dolg pogovor. Vse mogoče stvari je vprašal fanta in mu pri vsakem odgovoru vlival poguma. Končno ga je vprašal:

"Znaš peti?"

Fant je bil pri svojih osemnajstih letih lepo raščen in telesno krepak. Prefekt je vedel, da se je pri njem mena glasu že zdavnaj izvršila, a njegov glas je bil visok in prijeten.

"O, znam, znam", je rekel fant.

"Katero znaš? Ali morda tisto: Po zimi pa rožice ne cveto?"

Fant je veselo prikimal in prefekt je zapel s svojim baritonom naprej. Bonifac se je obotavljal in ni upal poprijeti čez.

"Le poprimi in bova skupaj zapela!"

Pela sta v pisarni ob večerni uri in še nekaj drugih narodnih pesmic in videlo se je, da je fant izreden pevec tenorist.

"Ustanovil bom pevski zbor in ti boš prvi pevec. In bomo peli ter s pesmijo premagovali dnevene težave in vse bo prav in dobro. Zdaj pojdi.

Pomagaj ti bom pri učenju, kadar bo trdo šlo in poskrbel bom, da ti bo v pomoč kdo od tvojih součencev, če boš hotel".

Bonifacijeve oči so se svetile, beseda hvalečnosti se mu je zataknila v grlu.

II.

"Halo, fantje, petje bomo imeli sedajle knjižnični sobi." je zavpil prefekt v učilnico letn. in zimskih učencev.

"Kdor med vami rad poje, naj takoj gre tja."

Kot bi trenil, je bila prostorna soba zavodsl. knjižnice polna. Slovesno so fantje, zbrani okoli šolskega harmonija, pričakovali svojega učitelja. Zanimalo jih je, kako bo prefekt vzel v roko ta novi predmet, kakšen pevec je, kako mu bo zapel harmonij. . .

Prefekt je bil svest svojega glasbenega znanja. Sedaj mu je bila dana prilika, da glasbeni zaklad odpre mladim srcem, ki so sprejemljiva za vse dobro in lepo. Sédel je za inštrument in zaigral nekaj najbolj znanih ljudskih pesmi. Stari harmonij je zapel kot orgle. Gojencem so se zaiskrile oči in odprle duše.

"Sedaj bomo eno teh pesmi, ki ste jih slišali, zapeli vsi skupaj, in sicer tisto, ki se začne: Poljubi me kdo bo tebe ljubil. . . Večina med vami, ki je v šoli, jena začenjati in voditi napev, bo pela vodilni glas naprej. Tisti, ki imate visok glas in ste navadno višje vzeli čez, kadar ste v fantovski družini zapeli boste tudi sedaj peli čez. Ostali pa boste basirali in takih je treba precéj, da se melodiji da fundam. ment. Zdaj se pa kar razdelite v tri skupine. Oni, ki za petje "čez" se postavite semkaj na mojo levo stran, oni za petje "naprej" v sredino, basi pa na desno".

Začelo se je premikanje, vsak je iskal skupino, kateri je mislil, da pripada. Nekateri, prav za prav večina, so začudeno gledali, češ kaj ne bomo nič preizkušal naših glasov?

Prefekt je zagledal v skupini na svoji levi Podlogarja, ki je očitno ves srečen čakal na svoj nutek, ko bo mogel s svojim glasom pokazati součencem, da v vsem vendar ni med najzadnjimi. Njune oči so se srečale in fant je zardel od zardrege in navdušenega pričakovanja. Prefekt se je k njemu fantu vzpodbudno nasmenil.

Nato je prefekt pozval skupino v sredi, na čelo, sama zapoje vodilni glas v pesmi; po stari udobi mačeni in splošno uporabljeni navadi fantovskega

petja na vasi naj torej poje "naprej". Dal je poe-
dincem ton in z njimi zastavil vodilno melodijo.
Hitro je poprijel Bonifacij čez s svojim tenorjem.

"Počakaj, Podlogar! Pustimo, naj odpoje svoje
srednji glas, da vidimo, kako gre. Potlej pridete
na vrsto vsi drugi".

Bonifaciju je bilo nerodno in je spet zardel do
ušes. Kdor bi rad nekaj pokazal, mu je vsako ča-
kanje odveč. Tako se je godilo Podlogarju.

Prefekt je med petjem neslišno in brez besede
šel od pevca do pevca in poslušal. Zdaj tega zdaj
bnega je prijel za roko in ga porinil v skupino ba-
sistov.

Nato je pozval skupino z visokim glasom, naj
na njegov vodilni glas, ki ga je pel sam, poprime
čez. Bonifacijevega čakanja je bilo konec in fant
je zakrožil, da so se drugi kar spogledovali, češ
kje se je Bonifacij naenkrat vzel! Ostali v njegovi
skupini so se mu pridružili.

Potlej je prišel na vrsto nizki glas. Videlo se
je, da mnogo fantov ni bilo vajenih k melodiji
pristavljati temeljnih tonov basovskega značaja.
Kar neprej so rinili v vodilno melodijo. Zato je
učitelj velel še in še popevati vse tri glasove
skupaj, da je mogel od fanta do fanta pri basistih
najti, kateri ima za bas previsok glas. Take je po-
rinil med sredince ali pa tenoriste, nato je dejal:

"Zdaj bomo najprej pogledali, kako se poje
bas. To bo hitro storjeno, ker ni nič težko peti
bas, le vajeni niste. Zato bom igral na harmonij,
basisti pa boste pritiskali z menoj".

In jih je s svojim glasom vodil, kako se poje
bas k obema drugima glasovoma, ki ju je igral na
instrument.

"Zdaj bomo pa zapeli vsi skupaj. Da bo petje

lepo, kot mora biti, naj nihče ne kriči, marveč
poje, kakor da bi hotel glasno govoriti. Videli bo-
ste, kako se potem lepo sliši.

Zadonela je po sobi in odmevala po hodnikih
in učilnicah:

Polje, kdo bo tebe ljubil,
ko bom jaz na vojsko šel?
Polje, jaz bom tebe ljubil,
kadar bom nazaj prišel!

Ko so odpeli prvo pesem, so se ustavili. Pe-
vovodja je z očmi preletel vso pevsko skupino in
žareče oči in vesel izraz na obrazih fantov mu je
potrdil, da je bil začetek dober. Od začetka pa je
vendar toliko odvisno! Ušiteljeve oči so se ustavile
na Bonifaciju, ki je žarel od navdušenja in vese-
lega zadovoljstva. Nasmehnil se mu je, češ se-
daj ti bo življenje in delo lažje. Nato je predla-
gal:

"Kar dobro gre. Zapojmo še eno. Katero bi?"

"Pozimi pa rožice..." se oglasi prvi Podlogar z
očmi uprtimi v učitelja.

"Prav!"

Prefekt s svojim glasom nakaže napev, pre-
stane in da znamenje, naj poprimejo vsi. Ta je šla
še bolje. Pevovodja se je vstopil med basiste in
jih vodil. Ko so odpeli, je bila čaša navdušenja
polna.

"Dajmo še katero!" so kar v zboru želeli mla-
di pevci.

Železo je bilo vroče in je klicalo po kovaču,
da mu izkuje prve oblike.

"Za danes naj bo dovolj", je odločil učitelj.

Bonifacij Podbregar je bil še vedno rdeč v
obraz od pevskega navdušenja in se ni mogel znaj-
ti. Prefektove besede je slišal samo napol . . .



Kostanjevica

POGLED NAZAJ NA EVANGELIJE

EVANGELIST MATEJ

SVETI MATEJ ALI MATEVŽ je graditelj mostu (pontifex) med staro in novo zavezo. Prepričuje, da je Kristus kljub nezvestobi njegovih rojakov resnični Mesija izvoljenega ljudstva. To globoko vero dokazuje Matejev evangelij. Izdajstvo judovskih voditeljev ne more izničiti božjih obljub in napovedi.

Apostol in evangelist Matej se je od svojega Gospoda naučil prizanesljivosti in velikodušnosti. Čeprav ga srce boli, ko opisuje usodni nesporazum med Kristusom in judovskimi voditelji, ki so narod zapeljali, ne obsoja svojih rojakov docela. Strog je samo do farizejev in pismarjev, češ da so hinavci in nedostopni dobri besedi. Tako težkih obtožb farizejske miselnosti ni v nobenem drugem evangeliju.

Matej je bil cestinar, pobiral je od ljudi cestni davek. Po splošni farizejski miselnosti je bil to poklic, ki ga je mogel imeti samo očiten grešnik. Tudi če je bil kak cestinar drugače pošten in pravičen, že zaradi službe je bil grešnik. Pa je bil morda Matej že zaradi tega najbolj upravičen in usposobljen, da je vestno in na široko zapisal vse, kar je Kristus farizejem očital in jim s kaznijo žugal.

Kristusu samemu in za njim Mateju ni šlo toliko za osebne grehe poedinih farizejskih predstavnikov — saj grešnot je splošna človeška lastnost — šlo je za napačno versko čustovanje, ki je narod zavajalo v zmoto, izdajstvo in pogubo. Domagala vse Kristusove obsodbe farizejstva so namenjene stanu ali ustanovi farizejstva, ne pa poedinim predstavnikom tega stanu. Obsojena je v prvi vrsti farizejska šola in njen pouk, ki je staro zavezo razlagal tako, kakor bi veljala v glavnem za preprosto ljudstvo, farizeji jo pa zase po svoje razumejo in tako tudi izpolnjujejo. To je razvidno iz Jezusovih besed: "Mojzesovo stolico so zasedli pismouki in farizeji. Vse torej, kar vam porekó, držite in izvršujte, po njih delih se pa ne ravnaite".

Lažnjivo je življenje farizejev, ne njihove besede. Zvesti so bili svetopisemskim besedam, nezvesti božjemu duhu, ki veje iz njih. Pretvarjanje je bila njihova glavna sposobnost. Beseda, ki je

duh ljubezni ne oživlja, ubija. Kristus je potrdil staro zavezo kot božje razodetje, ni pa potrdil raznih primesi, ki so jih farizeji dali božji besedi.

Božje razodetje je ena sama celota. Kristus je izjavil, da od postave stare zaveze niti en znak ne pojde v izgubo. Sveti Matej odkrito pove, da Kristus ni bil takšen Mesija, kot so ga Judje na splošno pričakovali — zapeljani po farizejski razlagi stare zaveze. Temu mnenju nasproti Matej živo dokazuje, da je Jezus Kristus vendar napovedani Mesija, upanje in pričakovanje izvoljenega ljudstva. Še mnogo več: saj je resnični Sin božji! V njem se je uresničilo vse, kar je razodetje božje napovedovalo, pa tudi vse ono, kar se je v razodetju le slutiti dalo.

Zato je most med staro in novo zavezo potreben. Kakor se je Kristus sam skliceval na besede stare zaveze, tako se sklicuje Matej. "Grešni" judovski cestinar, ki se za svojo službo prav nič ne opravičuje, je zgradil tak most, v njegovem evangeliju stoji neporušljiv. Bivši rimskojudovski carinik in davkar je večji in zvestejši domljub izvoljenega naroda, kot so mogli biti farizejski nestrpneži. V srcu in besedi nosi sveto ljubezen do tiste judovske domovine, ki je po dolgih blodnjah končno postala resnično središče odrešenega sveta. Tak je vsaj kot učenec in apostol Kristusov. Verjetno je bil že kot cestinar iskren, resnicoljuben, pošten Jud, dobrohoten človek, odprt značaj. Zato se je takoj odzval, ko ga je Kristus poklical: Hodi za menoj!

Matejev evangelij je skrbno zbrana zakladnica Kristusovih besed. Prav Kristusovi govori in nagovori so glavna sestavina Matejevaga evangelija. Bil je človek reda — saj je moral že kot carinik imeti o svojem poslu natančne račune — pa je hotel postaviti vsako besedo iz Kristusovih ust na pravo mesto v svojih zapiskih. Navaja jih na široko.

Matej nam je ohranil velik del Kristusovega govora na gori: osem blagrov. Podaja nam čudovite Gospodove prilike o božjem kraljestvu. V njegovem evangeliju beremo na široko razpleten razgovor o največji zapovedi — stari in novi. Zapisal nam je napoved o razdejanju Jeruzalema in o koncu sveta in najjasnejšo obliko izreka ob ustanovitvi zakramenta sv. Rešnjega telesa. Prav tako nam je Matej ohranil najjasnejšo izjavo Kristusovo, da je Sin božji, ki je postala zanj smrtnosna. Končno nedvoumno besedo o ustanovitvi Cerkve in prvenstvu apostola Petra.

Za vse to gre zahvala evangelistu Mateju. Njegov evangelij je od vseh najbolj univerzalen, vseobsegajoč. Verska zavest prvotnega krščanstva je iz njega jasno razvidna. Na tej jasnosti so varno gradili poznejši pisalci svoje bogoslovne nauke in zahteve krščanske pravdnosti.

EVANGELIST MARKO

Tudi evangelist Marko je s svojim evangelijem graditelj mostu, vendar v drugačno smer. Ker Kristus ni prišel le za Jude, ampak za vse ljudi, je bilo treba njegov evangelij predstaviti tedanjim oblastnikom sveta — mogočnim Rimljanom. Imeli so besedo povsod, Palestina ni bila izjema. V to smer, med poganske Rimljane, predstavnike posvetne moči in slave, je gradil most sv. Marko.

Zastavil je pero za dokaz, da je Kristus moč božja. Najvišjega Sin, ki dela čudeže, da se jim mora ukloniti pamet človeška. Marko se nič ne mudi z navajanjem dejstev iz Kristusove mladosti, kar hitro ga predstavi kot ustanovitelja božjega kraljestva na zemlji. Taka trditev mora Rimljanu, zaverovanemu v moč in oblast, vzbuditi pozornost. In Marko hiti naprej, da svojo trditev čim krepkeje dokaže.

Že v prvih odstavkih na kratko opravi z Jezusovim krstom v Jordanu in s skušnjavo v puščavi. "Živel je med zvermi in angeli so mu stregli." Brž nato ga že vidimo, kako organizira svoje kraljestvo in mobilizira armado — zbira učence in apostole. Že v prvem poglavju se izkaže za čudodelnika. Marko opiše tri čudežna ozdravljenja in Jezusov boj s hudobnim duhom. V naslednjih poglavjih je prav tako vse usmerjeno v spoznavanje Kristusovega kraljestva. Od Jezusovih prilik navaja le tiste, ki slikajo notranjo moč, rast in slednjič veličino Kraljestva: o sejalcu in semenu, o rastočem žitu, o gorčičnem zrnu. . .

Ta notranja moč Kraljestva naj človeka priganja k neprestani pripravljenosti za sodelovanje z njim. Zunanje vezi, svetne dobrine, narodnost, krva sorodnost — vse to in tako ne sme biti ovira za iskren vstop v Kraljestvo. Le s tega vidika Marko omenja v kratkih vrsticah nastop Jezusove Matere in "bratov" — sorodnikov. "Tedaj pridejo njegova mati in njegovi bratje in ga zunaj stoječ dajo poklicati. Sedela pa je okoli njega množica, ko so mu rekli: Glej, tvoja mati in tvoji bratje so zunaj in te iščejo. Odgovoril jim je: Kdo je moja mati in kdo so moji bratje? In ozre se po tistih, ki so sedeli okoli njega, in pravi: Glejte, moja mati in moji bratje! Kdor namreč spolni voljo božjo, ta mi je brat in sestra in mati.

Nič ne vemo, kaj so "bratje" od svojega sorodnika hoteli. Verjetno je, da so ga imeli za

"pobeglega" iz sorodniške skupnosti in ga morda hoteli odpeljati domov. Mati Marija je najbrž prišla z njimi za kako posredovanje, vendar tudi njenega prihoda ne moremo dokraja razložiti. Ves dogodek je skrivnosten, smisel Jezusovih besed je vse bolj pri roki. Pomen je: V kraljestvu božjem je krvno sorodstvo podrejeno duhovnemu sorodstvu. Družina, iz katere je človek izšel, ne sme biti na poti graditvi velikega občestva božjih otrok. V božji bližini je dovolj prostora za vse ljudi, vsi so med seboj bratje in sestre, očetje in matere.

Sveti Marko pove to v svojem slogu z malo besedami, kakor mimogrede, ko se mu mudi s pesom k velikim dogodkom, ki se pripravljajo — Kristusova zmaga v trpljenju, smrti in vstajenju. Božja moč evangelija se bo šele tam do konca razodela.

Vendar je božja moč Kristusove prav tako skromna in ponižna, kakor je silna in zmagoslavna. Slika mogočnega, zmagujočega Mesija je namenjena ljudem, ki so zagledni v veličastnost sile in moči. Tako so Rimljani vzgajali svoj zarod. Sveti Marko je kazal njihovi miselnosti nasproti še vse večjo moč ponižne ljubezni, ki je tako pogumna, da se niti trpljenja in krivic ne boji. Idejo o moči in slavi naj do konca razmislijo in jo v sebi popravijo. V resnici mogočna in zmagoslavna je samo ponižna in do kraja zvesta ljubezen. Taka sila in moč bosta podlaga Kristusovega kraljestva. In res so se Rimljani v velikem številu približali božjemu kraljestvu preko izčiščene ideje o moči in veličasti — in se vanj včlanili.

To je bil v visoki meri uepeh Markovega evangelija, zamislil je pa ta način krščanskega nauka za Rimljane apostol Peter. Marko je bil Petrov spremljevalec in sodelavec, po Petrovih pridigah je svoj evangelij sestavil. Prvak Kristusovih apostolov je le predobro vedel, da je neizčiščena misel o moči kraljestva božjega nevaren temelj novega občestva, v katerem naj bili vsi kakor bratje in sestre. Zato ni pozabil na "največjo zapoved", ki jo tudi Marko v svojem evangeliju na zelo vidno mesto postavlja.

Je rekel pameten fant svojemu dekletu:

"Jutri te vzamem s seboj v domačo vas. Čas je že, da te predstavim svoji materi. Saj sva že dovolj dogovorjena, ali ne?"

"To že, dragec, pa se le kar bojim. Kako naj pa govorim s tvojo materjo. Saj nimava nič skupnih interesov."

"Seveda jih imata. Pa še veliko!"

"Kaj na primer?"

"Mene."

VISOŠKA

KRONIKA

Zgodovinska povest, Dr. Ivan Tavčar

Risbe napravil Tone Kralj

VII.

PRED EYRISHOUNOM SEM KRENIL na de-sno, da bi prejkoprej prišel do meje. Če je bilo le mogoče, sem se vlekel s svojima konjičema noč in dan naprej. Prišel sem dalje in dalje, ali nihče me ni zasledoval ali lovil kot morilca. Ali povem ti: noči, če sem lazil v njih naprej, so bile puste. Za mano pač ni več sedel peklenski hudič; ta je bil izginil, a na njegovem mestu je zdaj čepel — Jošt Schwarzkobler! Vedel sem, da čepi na mojem sedlu, če se tudi nisem oziral po njem. In ne samo vedel, prav dobro sem ga videl, kako je tičal za mano, kako je debelo gledal in kako mu je zijala zadaj na hrbtu globoka rana! Dasi nisem obračal obraza, dasi sem neprestano zrl le predse, sem vendar vse to prav natanko videl. Tudi molčal ni; brez nehanja se je med konjskimi kopiti oglašal njegov šepet: "Pridem pote, pridem pote!" — Tako sem ga nosil s sabo, dasi je ležal pri Eyrishouenu v jarku pod gostim vejevjem. No, pa človek se tudi takemu šepetanju privadi, in ko sem se bližal meji, je Schwarzkobler opešal in je redkeje odpiral mrtva usta.

Prišel sem kovati načrte za prihodnost. Pojal sem se po svetu kot zverina — danes tukaj, jutri tam — nikjer strehe, pod katero bi spal, nikjer zemlje, ki bi jo obdeloval. Hotel sem postati lastnik polja in njiv in živine in to v dolini, kjer sem prišel na svet otrok berač in v katero naj se vrnem kot mož veljak. Pri tem sem z največjim dopadanjem opazoval tovor na konju in šale sem bril z onim, ki je še vedno sedel za mano v sedlu, pa že bolj v megli. Govoril sem mu: "Vpij, kolikor hočeš, pome pa ne prideš, ker se sam ne moreš gani ti z mesta!"

Prišel sem v škofjo loko. Vse je letelo skupaj, ko je pri vodnih vratih v mesto prijahal v zarjavelem oklepu cesarski ali švedski kirasir, kakršnih niso videli mnogokrat. Ustavil sem se v najboljši gostilni, ki je bila že takrat v posesti Wohlgemuetov. Dali so mi hlev za konja in tudi posebno ču-



mnato, v katero sem se naselil s svojim zakladom. Pričetkoma sem zahajal po pivnicah ter pripovedoval loškim meščanom različne pripovedi iz vojaške službe, katere so bile največkrat zlagane. Da bi se vzbujal sumov, sem plačeval počasi svoje račune pri Wohlgemuetu; po gostilnah sem prodajal svoje laži ter sem rad pil, če so drugi plačevali. Tako sem bil kmalu dober znanec vsemu mestu. Splošno se je mislilo, da nimam nič, in mestni sodnik se je že bal, da padem občini v breme. Za denar so bili tedaj hudičasi; zato je bil moj zaklad precej varen, ker ga nihče ni pričakoval pri meni.

Tudi tedanji loški škof Vid Adam je živel v vednem pomanjkanju. Grajski glavar, grajski žitničar in še celo škofov lovski mojster — vse, ker je služilo pri graščini, je vohalo od Loke do Vipave, kje bi se dobil človek, ki bi hotel škofu kaj posoditi. Ravno v tistih dneh se je v vsem mestu govorilo, da išče Vid Adam dva tisoč nemških goldinarjev in da bi zanje zastavil dve lepi kmetiji na Visokem. Tedaj mi je zasijalo sonce! Posodil sem gospodu glavarju dva tisočaka. Ko ju škof po preteku dveh let ni mogel plačati, mi je obe kmetiji prodal. Dodal sem še petsto domačih goldinarjev, da je bila s tem odkupljena desetina. Ostala je še neznatna tlaka, katero sem opravljal z vinskimi tovari. Postal sem torej posestnik na Visokem, v očeh ljudstva pa eden prvih mož v Poljanski dolini. Sam svoj biti je največja sreča. To srečo sem si želel že takrat, ko sem jezdaril v vojski bodisi pod Gallasom, bodisi pod Torstesonom.

Oženil sem se. Volk Wulfing na Suhi je imel mladega dekleta. To deklico sem dobil in še nekaj dote ž njo. Bila je tvoja mati Barbara. Starejši brat je še sedaj gospodar na Suhi, mlajši, Jeremija, pa si je nakupil v Davčah, kar ti je itak znano.

Dopadlo je Bogu ali pa morda hudiču, gospodarstvo se mi je čedno razvijalo. Polnili so se hlevi in množili so se posli.

Nekega dne je prišel k hiši raztrgan človek in poznalo se mu je, da se je klatil po svetu. Bil je moj kamerad Lukež. Ostal je pri meni; pa tudi ni

popraševal, ali sme ostati. Nikdar ni vprašal, kaj je z vojno blagajno, kako se je delila in kje je njegov delež. Tudi ni popraševal, koliko bo zaslužil na leto. Bil mi je priden in pošten hlapec. Lagal sem mu, da ga je za njegov delež opeharil Jošt Schwarzkobler. Verjel mi je, ali pa se je vsaj delal, kakor bi mi verjel. Bil mi je vdan, kakor je svojemu gospodarju vdano ščene, ki mu liže roko. Blagor mu, lahko je umrl potem!

Ko se mi je imetje množilo, ko sem moral vsak dan gledati Lukežev ponižni obraz in ko sem se pri tem vsak dan zavedal, da Lukež ve, da sva s Schwarzkoblerjem skupaj odjahala od Dachaua, me je pričelo skrbeti, ali ni morda kaj popraševal po Joštu, ali ni morda pozvedoval v njegovi vasi ter zvedel, da je bil umorjen in oropan. Tej skrbi se je pridružila še skrb, da bi moje imetje, katero sem si bil pridobil s tujim življenjem, zopet izginito, da mi morda postaneta otroka berača in potepuha, kakor je bil svoj čas oče.

Te dve skrbi sta me davili, a njima se je pridružil še nekdo drugi, ki ni hotel obtičati v svojem grobu. Jošt Schwarzkobler je pričel zopet zahajati k meni. Če sem zagledal kakega loškega biriča, ki je prihajal po opravkih v dolino, me je premrazilo, da mi je kar sapo jemalo, ali morda ne lovi mene? Jošt se je oglašal, in sicer glasneje in glasneje od leta do leta. Ponoči v sanjah je bil tu, in če sem sedel v sedlu, je čepel ta peklenski mrlič zopet za mano. "Pridem pote, pridem pote!" mi je zopet in zopet zvenelo po ušesih in od muk sem se v temni kleti večkrat zvijal ko kača. —

Vse sem ti povedal, ker mi je tako zapovedal Valentin, vnuk Felicijanov.

Ti veš, kako je pri meni umirala Marija Schwarzkoblerica in kako je hudicu izročala morilca svojega moža. Tako se mora pričenjati peklenško trpljenje, kakor je bilo meni tisti večer".

Stari mož je stokal in ječal, ali zopet se je ojačil: "Poslušaj me natanko, fante, in tvoja duša naj si zapomni vsako moje besedo!

Moja želja je, da gospodariš za mano na Visokem. Napravim še svoj testament, da bo držalo povsod, tudi na gradu v Loki. Preveč te ne bom obložil, da ti bo mogoče obdržati posestvo in ga obdržati tudi tvoj otrok, ker je njegvo stari oče v ta namen moril in kradel po svetu".

Težko je izpregovoril te besede. Ko si je nekoliko odpočil, je nadaljeval:

"Koj ko boš za mano vse opravil, uredi tudi vse potrebno pri hiši, ker boš moral iti na pot, s katere se povrneš v dveh ali treh mesecih. Ne pozabi vdove in njenega obračuna z žirovskim Oblakom! Nato pa osedlaj oba tovarna konja; s sabo vzemi hlapca in orožje, ker vem, da je še danes več hudobnih ljudi na svetu, kot pravičnih. Jezdil boš

daleč v tujino, preden prideš do velike reke, ob kateri leži nemško mesto Passau. Tik tega mesta mora biti vas Eyrishouen. V tej vasi poprašaj po Joštu Schwarzkoblerju in po vseh, ki so ostali za njim. Pozvedi za tuje ljudi, pri katerih je vnukinja Agata, o kateri je govorila Joštova vdova. To dekletce moraš, naj te stane kar hoče, pripeljati na Visoko. Šla bo s tabo, posebno ker bo hotela videti grob svoje stare matere. Ko si jo pripeljal na Visoko, imej vsak dan pred očmi, da je Agata lastnica dobre polovice obeh tvojih kmetij na Visokem; plačala se je ta poloovica z denarjem Jošta Schwarzkoblerja, torej z dekletovim denarjem. Moja želja bi bila, da zasnubiš deklico, da bi postala tvoja zakonska žena. Visoko itak ne bo moglo dolgo ostati brez gospodinje. V tem pa ji ne delaj sile. Če bi si izbrala drugega, ji izplačaj polovico z naših dveh kmetij, da bo poravnana škoda in da bo vse to govorilo zame, kadar bo sodil Gospod mene — morilca. Na vse to si mi dal svojo prisego in zgornje naj ti jezik, če jo kdaj preloži!"

S temi groznimi besedami me je oče odslovil. Bilo je to zjutraj na dan svetega Korbinijana, ki ga praznujemo ob koncu meseca listopada.

Nekaj časa je oče potem še vstajal in lazil okrog. Tu in tam sem tudi čul, kako je odpiral železni zaboj in kako je evenkljal denar, ki ga je prešteval s trdimi prsti.

Okrog božiča sem moral po grajskega pisarja, ki je dal poklicati Jakoba Debeljaka, prvega ključarja pri sv. Volniku, in Janeza Klemenčiča, drugega ključarja istotam. Oče je delal testament in grajski pisar je zapisal, kar je bila očetova poslednja volja.

Stara pa je resnica: Kdor dela testament, mora kmalu umreti. Videli smo torej, da so štete ure življenja Polikarpu Khallanu. Kmalu po novem letu se ga je dotaknil božji prst in ohromela mu je desna stran telesa, da ni mogel več vstajati in da smo ga prekladali kakor kos mrtvega lesa.

Takrat sem bil poslan še enkrat po brata Valentina. Zopet mu je dolgo govoril, tudi pel mu je in čital iz debele knjige. Ko je bilo petje in čitanje pri kraju, me je poklical Valentin v sobo. V moji navzočnosti je luteranski kaplan blagoslovil kruh in blagoslovil je tudi vino v kelihu. Nato je delil kruh in vino bolniku, katerega sem vzdignil, da je zavžil, o čemer mu je Felicijanov vnuk lagal, da je meso in kri našega Gospoda Odršenika. Ko je legel oče zopet v posteljo, je prijel z levico, ki jo je lahko pregibal, mojo desnico rekoč: "Izidor, bodi blagoslovljen za vso ljubezen, katero mi izkazuješ."

Bratu Valentinu sem izplačal deset cekinov. Felicijanov vnuk je pustil očetu debelo knjigo, da bi si dal iz nje brati, kadar bi se mu približevale smrtne stiske. Ta knjiga je nosila to-le ime:

BIBLIA, TY JE VSE SVETU PISMU

Stariga inu Noviga Testamenta,
Slovenski Tolmazhena

Skvsi JVRIA DALMATINA

In res se je pričel visoški gospodar približevati smrtni stiski. Govorica mu je tekla težko in postal je sam sebi v največjo nadlego. Meni pa naj pričajo vsi svetniki, da sem mu tudi v največji revščini izkazoval ljubezen, ki jo mora dajati sin svojemu očetu. Niti za trenutek nisem opešal pri njegovi postelji. To umiranje je bilo mučno, grozno in strašno. Tako umirati nisem videl človeka. Videl sem jih umirati na bojiščih, ko je polje odmevalo od obupnih krikov obupanih grešnikov; ali tudi takrat nisem opazil toliko strahu pred smrtjo, kadar je profos vlačil svoje ljudi pod vislice.

Grozne so bile noči. Onemoglemu telesu je odpovedalo spanje. Stari mož je začel pripovedovati, da čuje različne glasove; sedaj je šumela reka, sedaj zopet so se oglašali iz daljave zvonovi. Nad šumenje in brenčanje pa je segal glas, ki ga je v smrtnem objemu ležeci bolnik najnerajši posušal. Pridem pote! Pridem pote!

Jecjal je: "Ali ga slišiš? Tam v temi stoji, dobro mu razločim obraz in zada je tudi rana in v nji to proketo bodalo! Izidor, pomagaj!"

V takih trenutkih sem pograbil po oni knjigi Jurija Dalmatina. Odprl sem jo, kjer se je sama hotela odpreti. In odprla se je na mestu, kjer je stalo:

"Bug, bodi meni milostiu po tvoji dobruti. Inu pobriši doli moje grehe po tvojim velikim vsmilenju. Dobro me operi od moje pregrehe, inu očisti me od mojga greha.

Zakaj jest spoznam mojo pregreho. Inu moj greh je vselej pred mano. Daj, da slišim veselje inu dobro volo. Da bodo te kosti vesele, katere si ti sterl.

Skry tvoj obraz pred mojimi grehi. Inu zbriši doli vse moje pregrehe. Odreši me od dolga te krij, o Bug, kir si ti moj Bug inu Zveličar, da bo jezik moj tvojjo pravico hvalil."

To sem mu prečital enkrat ali dvakrat, dokler se ni umiril.

Umril je na pepelnično sredo.

Tedaj sem ponovil obljubo, da hočem vse žive dni delati pokoro za njega, ki je bil velik grešnik, ki pa je bil tudi moj oče.

Pokopali smo ga na drugi dan po pepelnični sredi. Kolikor sem prosil duhovnega očeta — gospod Janez Kašper se ni dal geniti in nikakor ni hotel dovoliti, da bi ga pokopali pri cerkvi sv. Martina v Poljanah. Njegova beseda je bila: "Zagrebite ga na luteranskem pokopališču, ki so ga imeli svoj čas protestantje v Poljanski dolini!"

To pokopališče je tičalo na zapuščenem mestu in mi, ki smo takrat živeli, že nismo več vedeli, da so se tam pokopavala človeška trupla. Bil je to košček neobdelane zemlje v kotu, kjer se tovarna pot zavije proti poljanski vasi.

Pogreb je bil ob nenavadnem času. Dopoldne sta hlapca izkopala jamo, ob dveh popoldne pa smo prinesli mrliča ter ga brez molitve pokopali. Božje Usmiljenje! Da bi ne doživel več takega dne!



Držal sem se starih navad. Ker je bil pogreb v postnem času, sem mrliča, kakor pravimo, "iz posta vzel". Tik ob grobu sem vse, kar jih je bilo prišlo, pogostil, kakor to delajo tudi kočarji pri svojih katoliških pogrebi. Jedli so, pili so in bili prav dobre volje. Oni pa je spal pod rušo! A več ko se je snedlo in več ko se je spilo, imenitnejši je postajal pogreb!

Tudi pri zadnji priliki torej sem izkazal očetu vso čast in iz posta vzetemu pokojniku je visoška kmetija napravila sedmino, kakor je prej ne slej ni bilo na poljanskem katoliškem pokopališču. Čelga teleta in čelga prašiča so snedli pogrebci in po vrhu še trideset belih pogač. Vina pa se je izpilo, kolikor se ga je hotelo. — Ko je padal mrak na zemljo, je odšla pogrebna družba vesele in židane volje.

Župniku vse to ni bilo všeč, ali branil sem da se visoški gospodar ni mogel drugače pokopati, če ni hotela pasti sramota na njegovo hišo.

Ko so bili pogrebci odšli in ko se je od teme komaj videlo, je prišel nekdo po tovarni poti. I grobu je stala dolga črna oseba in govorila je z roko blagoslavljala mrliča pod zemljo. Nemu pa, ki je ravno šel mimo, so se naježili lasje glavi. Ko je prisopel v Poljane, je pripovedoval, da je moral pokojni Visočan že prvo noč iz kla, da je od bolečin skakal po svojem grobu in

da je zvijal roke, kakor bi ga nekaj prav posebno peklo.

Tako se nam je v prekletstvo izpremenil blagoslov Felicijanovega vnuka! Od tedaj se govori, da stari Visočan na svojem grobu straši. Ali Bog se nas je usmilil in ukazal skali, da se je zgoraj v robovju odtrgala ter spodaj obtičala ravno nad zemljo, kjer počivajo kosti mojega očeta, zadnjega luterana v tej dolini!

(Naprej pride.)

MARKO MU JE IME

Antonija Stojkovič

IMA ŠELE PET LET, a zna pomodrovati, kar bi bil že velik. Če ne gre iz hiše s svojim trilesem ali ni zaposlen z obiskom svojih prijateljev, ki ga imajo zelo radi, se najrajši suče okoli sene, svoje none. Venomer sprašuje: Kaj je to? Kako se temu reče? — Za kaj se to rabi? — d. Ves srečen je z menoj, saj si tudi vzamem čas, da mu vse lepo razložim in povem, lepše kot vsak drug. Govori in sprašuje me kar v treh jezikih, mešanih v eno govorico, kakor je besede pobral iz okolice. Njegov "jezik" samo domači razumejo. Pisati ga pa ne znam, moram po svoje povedati.

Bil je ponedeljek. Prejšnji dan smo bili vsi skupaj pri sv. maši, tudi Marko in oba brata. Čeprav je deček vsako jutro prvi pokonci, je tisti ponedeljek še posebno zgodaj vstal. Potrkal je na vrata moje sobe, čutila sem, da je on.

"Kaj hočeš, Marko?"

"Rad bi se s tabo nekaj pogovoril".

"No, le pridi noter!"

"Dober dan, nona! Vidiš, jaz sem te včeraj v cerkvi ogledoval. Moram ti povedati, da nisi ravno nič lepa. Ko boš vstala, se boš lahko pogledala v zrcalo in videla, da je res."

Stopil je tesno k meni in nadaljeval:

"Tukaj na straneh nosa imaš dve tako globoke brazdi. Zdi se, kakor bi bilo kaj pretrgano." Vzdignil mi je obraz od brade dol do vratu.

"Tudi tu je ravno tako. Poglej mene!"

Potegnil je s prstki po svojem obrazu.

"Kako je tu vse lepo gladko! In ti imaš pod očmi tiste grde lise, tega jaz tudi nimam."

Prijel me je za desno roko in mi privihal roko do komolca.

"Vidiš, tudi tu je tvoja koža tako čudno zvita. Zakaj?"

Gladil je s prstom po dlani, obračal mojo roko na eno in drugo stran.

"Vidiš, tudi tu na prstih in na dlani je vse v črtah, pri meni pa ni tako."

Tedaj sem še sama posegla v to igro. Pokazala sem mu hrbet roke in rekla:

"Da, Marko, poglej, tukaj je tudi tako. Kako se grbanči koža, da jo lahko primeš s prsti."

"Saj res! Uboga nona, zakaj je tako?"

"Sedi tukaj k meni, pa ti bom povedala. Bila sem tudi jaz nekdaj majhna, kakor si zdaj ti. Imela sem kostanjeve lase, ki so zdaj beli. Na obrazu, na rokah — vse je bilo lepo gladko. Takrat je bila tudi tvoja nona lepa. Sedaj je stara, pa z vsakim letom bolj grda. Imaš prav, ko praviš, da nisem nič lepa, res je tako."

Pazljivo je poslušal. Nadaljevala sem:

"A ne bo dolgo, ko se bosta tudi tvoj ata in tvoja mama začela starati. Tedaj boš pa na njima gledal to, kar zdaj gledaš na meni. No, takrat tvoje none — najbrž ne bo več."



SLOVENCİ — JUGOSLOVANI — SLOVANI

študija — ur.

KO DANDANES SLIŠIMO ALI BEREMO tu zgoraj označene nazive, natančno vemo, kaj pomenijo. Najbolj jasno se seveda zavedamo, kaj pomeni naziv: Slovenci. Pri nazivu Jugoslovani se nam pojmi že lahko nekoliko pomešajo. Nekdo bo pač prištel Jugoslovanom Slovence, Hrvate, Srbe, Makedonce, Črnogorce, izpustil bo pa Bolgare. In naredil bo prav. Ker beseda Jugoslovan dandanes pomeni neko državnost, ne narodnost, če pa hočeš omeniti tudi Bolgare, je treba vsem skupaj reči: Južni Slovani. Če govoriš o Slovanih sploh, jih boš razdelil v Južne Slované, Severne Slované in Vzhodne Slované.

Ti pojmi so nam danes jasni in le malokdo jih še pomeša. Ni pa še tako dolgo, ko so jih naši predniki čudno med seboj mešali. Ne samo naši slovenski predniki, tudi predniki ostalih slovanskih narodov, še bolj pa verjetno tujci, ne-Slovani. Tu se bomo omejili le na naše lastne prednike — Slovence.

Primož Trubar je leta 1551 zapisal: "Smili se tudi čez te boge Slovence". Leta 1555 pa: "Cerkve božja tega slovenskiga jezika". Kdo so mu bili ti Slovenci, kaj mu je bilo "slovensko"?

V Trubarjevem času se je naziv "slovenski" rabil za Slované severno od Save in je vklepal Korošce, Štajerce, Prekmurce, hrvatske Zagorce in še precejšen del Slavoncev (prebivalcev Slavonije). Tu vključeni Hrvati so "kajkavci" in v tistih časih se je njihov jezik zelo malo ločil od "pravih" Slovencev nad Dravo. Še danes so si njihovi dialekti zelo blizu.

Kadar je hotel Trubar med ostale Slovence všteti tudi one južno od Karavank, Kamniških planin in Save, je zapisal: "slovenski inu krajnski". Podobno so se za njim izražali njegovi nasledniki, ki so pisali v našem jeziku, in to skozi celih 200 let. Tedanjih "Kranjcev", prebivalcev dežele Kranjske v Avstriji, katerim so očitno prištevali tudi Primorce, niso ravno izključevali iz slovenstva, imeli so jih pa za Slovence druge vrste. Vsaj tako bi se dalo iz njihovega pisanja sklepati. Vsekakor prav zanimivo, kako ohlapno omejen je bil tiste čase izraz "slovenski".

V nasprotno skrajnost so zašli slovenski rodoljubi okoli leta 1880 in še nekaj desetletij potem. Valentinu Vodniku so bili "Kranjci" odrastek velikega "slovenskega" naroda, ki se razteza od Tržaškega zaliva do ledenega oceana. Slovenci so mu bili: Kranjci, Slovenci, Hrvatje, Dalmatinci, Bosnjaki, Slavonci, Slovaki, "Pemci", Moravci,

Poljaki, Pomorjani, Lužici in "Moskovitarji". O vseh teh pravi Vodnik, da so Slovenci "inu majni jezik od ene same matere".

Podobno je še mislil in čutil škof Slomšek kakih 40 let pozneje. V svoji sloviti pridigi v Blatogradu na Koroškem je leta 1838 rekel tako-le:

"Naš imenitni slovenski jezik se ne govori samo po Koroškem. Ni jezika na svetu, ki bi ga tako na široko govorili, kot je slovenski jezik. Pojd na jug do morja, našel boš po Hrvaškem in Dalmatinskem ljudi, ki slovensko govorijo kakor ti. Prehodi Ogrsko, Češko, Poljsko in Moravsko, povsod boš našel svojo slovensko žlahto".

Vidimo, da še pred komaj dobrim stoletjem našim prednikom ni bilo do razločevanja med Slovenci in — Slovani! Tega drugega izraza sploh poznali niso in ko so se zavedeli tega razločka, so morali izraz za Slované dobiti — pri Čehih!

Toda tudi "Kranjcem" so se "vremena zjasnila," da rečemo po Prešernovo. Kar preveč! Dežela Kranjska s svojo Ljubljano kot središčem se je začela v slovenstvu tako uveljavljati, da je slovenska govorica postala "kranjski jezik" in mnogim je izraz kril koroški in štajerski dialekt in seveda še prekmurskega in primorskega s slovensko Benečijo vred. V prvi polovici 19. stoletja in še pozneje je cela vrsta slovenskih pisateljev pisala v "kranjskem" jeziku in za vse Slovence rabila izraz: Kranjci. Tako smo padali iz ene skrajnosti v drugo.

Bolj v ozadju in na tihem se je bistrim glavam le odpiralo, da se mora tem zmešnjavam napraviti konec. Začutili so, da je izraz "kranjski" preozek za Slovence, "slovenski", ki je kril domače vse Slované, pa preširok. Vse od Vodnika do Prešerna je še najti oba izraza pomešana. Še dolgo potem, ko je Ljubljana postajala središče prebujenega slovenstva, so Ljubljančani poleg nemščine govorili "kranjsko špraho". Slovenci, ki so pisali v nemščini, na primer "štajerski" Peter Danjko, v slovenščini rekli "windish". Jernej Kopitar je leta 1808 izdal prvo znanstveno slovnico slovenščine pod naslovom: *Grammatik der Slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Stayermark*. Vidi se, da se je še močno lovil, kako bi svojo misel izrazil. Toda prav on, učenjak kot je bil, je (zlasti v zvezi s češkim slavistom Dobrovskim) malo pozneje dal krepko pobudo za rabo besede "slovenski" v pomenu, kot ga poznamo danes.

V letih, ko je pesnikoval France Prešeren, si je bil Kopitar že do kraja na jasnem, kako naj ravna v govorici in pisavi s Kranjci in Slovenci. Prešeren se je še lovil. V samem Sonetnem vencu piše na primer:

Bilé so v strahu, da boš ti, da zale
Slovenke, nemško govorit' umetne,
jih boste, ker s Parnasa so očetne
dežele, morebiti zanič'vale.
Kamene naše, zapuščene bož'ce,
samice so pozabljene žal'vale,
le tujke so častile Kranjcev mno'žce.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Suzana Istenič, Paddington. Oče Viktor, mati Terezija r. Šemrl. Botrovala sta Franc Medvedec in Greta Sauli — 10.10.1970.

Marjan Martin Vinko Osolnik, Canberra. Oče Vinko, mati Marija r. Falež. Botrovala Cvetko in Ada Falež — 17.10.1970.

Dominik Dobaj, Blacktown. Oče Ivan, mati Amalija r. Šmigoc. Botrovala Zvonko in Marija Maloča — 18.10.1970.

David John Gojak, Concord. Oče Ivan, mati Nada r. Bregant. Botrovala Maks in Marija Robič — 24.10.1970.

Robert Joseph Stikovic, Summer (Hill). Oče Evgen, mati Mihela r. Potočnik. Botrovala Danilo in Zofija Šajn — 25.10.1970.

Anton David Vozel, Sydenham. Oče Anton, mati Alojzija r. Kuselj. Botrovala Ciril in Metka Snedić — 31.10.1970.

Carmen Bogataj, Horsley Park. Oče Pavel, mati Marija r. Jereb. Botrovala Stanko in Tilde Žust — 1.11.1970.

P o r o k e

Aleksander Gomboc iz župnije Grad v Prekmurju in Anastazija Balažic iz župnije Črenšovci v Prekmurju. Priči sta bila Franc Matuš in Mirko Ritlop — 3.10.1970.

Rihard Bogatec iz Trsta in Rozina Balažic iz Donje Bistrice, župnija Črenšovci v Prekmurju. Priči Holger Scholtz in Maureen Newman — 10.10.1970.

Misli, November, 1970

Ali pa zadnji verz Nove pisarije:

"O, zlati vek zdaj muzam kranjskim pride!"
In vendar je malo prej zapisal:

"Slovenci bodo brali bukve čiste".

V "Zdravljici" so pa že sami Slovenci, Slovenke, slovenski — Kranjcev in Kranjci ni nikjer. Iz dveh mest v Zdravljici se da sklepati, da je Prešernu dokončno vstala zavest, katere izraze je treba rabiti za naš narod in za druge, nam sorodne — Slovane.

"Bog živi ves slovenski svet!" v drugi kitici je eno.

". . . otrok, kar ima Slava. . ." v četrti kitici je drugo.

Sicer so res že tudi drugi v tistem času vsaj v pisavi opuščali izraz "kranjski" za slovenski, vendar se zdi, da sta bila Kopitar in Prešeren odločilna. Za slovanstvo bi pa — če besedo izvajamo iz "slave," — pričakovali po ruskem zgledu: slavjanstvo, Slavjani. Toda Čehi so nam bili bolj pri roki — po njihovem zgledu smo se oklenili "slovanstva" in "Slovanov". Pri tem izrazu vztrajamo še danes in bomo pač tudi v bodoče.

IZ "VESTNIKA" S.D. MELBOURNE

Kaj je točen vzrok spora v Sydneyu, ne vemo, čeprav je poslednja številka "Kronike" posvetila skoraj ves svoj dragocen prostor dokazovanju in obtožbam. Kar je edino jasno iz vsega pisanja, je dejstvo, da je razumna popustljivost in medsebojno spoštovanje različnosti mišljenj odstopilo mesto načelu: Kdor ni z nami, je proti nam! In to velja prav verjetno za oba tabora.

Mi upamo, da še ni vse izgubljeno. Niso podrti še vsi mostovi. Eden še prav gotovo veže oba tabora. To je most naše materine besede, ki nam bo skupna in mila vedno, pa če si bomo še tako v laseh.

Urednik je bral dopis nezadovoljne naročnice:

"Zakaj ne prinašate več slik? Ali ne veste, kaj pravi kitajski pregovor: Ena sama slika je več vredna kot deset tisoč besed!"

Urednik je vzdihnil:

"Le zakaj sem urednik, rajši bi bil fotograf!"

Z Vseh Vetrov

“V MOJIH LETIH MALOKDO UMRJE”, odgovori upokojeni župnik Jurij Trunk v San Franciscu, California, če ga vprašaš, kako se počuti. Tak odgovor že sam priča, da se možakar dobro počuti. In tudi popolnoma resničen je njegov odgovor, zakaj g. Trunk je letos 1. septembra praznoval (prvo) stoletnico svojega rojstva. Rodil se je pred sto leti tisti dan, ko so bili Nemci in Francozi zapleteni v usodno bitko pri Sedanu. Mož je slovenski Korošec, domovino je moral zapustiti kmalu po izgubljenem plebiscitu leta 1920. Od takrat živi v Ameriki in piše. Še zdaj, ko ima na puklu celih sto let, vzak teden napiše svojo kolo-no v Amerikanskem Slovencu. Malo ljudi prav za-res umrje v njegovih letih, še manj jih v njegovi-h letih piše in pisateljuje.

PESEM “GOR ČEZ JEZERO”, ki jo pozna vsako slovensko uho, se po koroško začenja z besedami: Nmau čriez jizaro. Napev ji je zložil koroški župnik Franc Treiber, pri katerem je tisti čas služila mati letošnjega stoletnika Jurija Trunka. Ko je imel župnik Treiber pesem skomponirano, je poklical svojo deklo, ki je imela zelo lep glas. Zaigral ji je skladbo in ona jo je zapela. Tako je bila poznejša Trunkova mati prva, ki je zapela zdaj tako priljubljeno pesem: Nmau čriez jizaro.

“PLES S HUDICEM” je naslov fantastičnemu romanu Nemca G. Schwaba, ki so ga že devetkrat ponatisnili. Pisatelj slika sence civilizacije, ki smo nanjo v njenem stalnem napredovanju tako ponosni, radi pa pozabljamo, kakšne nevarnosti prinaša modernemu človeku. Pisatelju nudijo hval-ležno snov za roman zadeve kot so: zastrupljanje zraka iz tovarniških dimnikov, avtomobiskih izpu-hov itd, potem okuževanje vode v potokih, rekah in morju, dalje hrup in trušč od prometa na zemlji in v zraku, končno umetna krmila in ži-vila, ki ne morejo pravilno nadomestiti tega, kar nam nudi narava.

V MRTVO MORJE SE SPREMINJA vse vo-dovje Sredozemlja, zaenkrat pač šele ob obalah, pa naglo prodira globoko v morje. To prihaja od tod, ker reke donajajo v morje toliko umazanosti in strupov, da jih morje ne more več “prebaviti”. Morska ožina pri Gibraltarju je premalo odprta, da bi se vode iz Atlantika in Mediterana v zadostni

meri izmenjavale. Marsikje ob italijanski obali niso več dovoljena kopališča, ker je voda tako nezdrava. Sumljiv postaja v tem smislu že tudi Tržaški zaliv. Nedavno so se zbrali strokovnjaki v Italiji k okrogli mizi in so imeli o vsem tem resne razprave. Splošno mnenje je bilo, da mora v teku 20 let poginiti v vodah Sredozemlja vse življeje in nobena riba ne bo več plavala v njih. Javne oblasti naj vse to premislijo in skušajo najti ukrepe zoper nevarnost, dokler je še čas. . .

MIDI IN MAKSI izrivata mini v letošnji zimski kolekciji znane rimske “alta moda”. Pa če komu ni za dolžino kril, naj bere poročilo o mo-di iz Rima zaradi barv, ki so v njem navedene, kdo pozna vse te odtenke? “Prikazane kolekcije so bile prepolne čudovito mehkih ubranih rdečih in rumenih barvnih tonov oker, ambra, terakotsko rdeča, etrursko rjavo rumena. Veliko je bilo tudi tobačno rjave, barve drevesnega lubja, pa vseh vi-joličastih odtenkov: od najnežnejše barve glicinij do močne bordojsko rdeče. Tu pa tam se zasvetli-kata tudi žajbljevo in steklenično zelena, precej je še tiziansko in bakreno rdeče, pa tudi golobje in biserno siva nista ravno zapostavljeni. Črnina pa še tudi vedno vlada na deskah modnih barv”.

“ZVOČNA PISMA” prihajajo bolj in bolj v navado, zlasti osebna in bolj zaupna. Ni ti jih tre-ba pisati, govoriš jih v magnetofon. Premjemnik bo tvoje pismo z ušesi prebral, oči lahko zatisne. Tako še dosti lažje “bere,” vsebino bolj zbrano jemlje na znanje. Ker navadno poleg pisavca še drugi pozdrave naročajo, lahko tudi te u ušesi prebere in z zaprtimi očmi vidi pred sabo vse domače po vrsti. No, saj bo nekoč tudi te zares videl — oči bo treba odpreti — na magnitofonskem traku. Svet odkriva naprej in naprej čudovite reči.

“MATERIALIZEM ORGANIZIRANE CERK-VE”, naj bo katoliška ali protestantska, je brez-glavno sovražil neki pilot Aleksander v ZDA. Vere kot take baje in sovražil, saj je imel namen or-ganizirati lastno krščansko cerkev, pa samo strogo “duhovno”. Brezglavo sovražstvo ga je privedlo do tega, da je najel letalo, se dvignil z njim v zrak in se zaletel v neko veliko katoliško cerkev v Texasu. Sebe je seveda ubil, uničil letalo in močno poškodoval cerkev. Ali je s tem za mrvico odpravil kakšen materializem? Ni pomislil, da se bodo zdaj morali farani še toliko bolj “materia-listično organizirati”, da bodo mogli zbrati ma-terialna sredstva za popravo porušenega dela cerk-ve. Imamo pač med sabo ljudi, ki iz gole kurje slepote počno “junaška dejanja.”



KOTIČEK NAŠIH MALIH

Izlet v Blue Mountains

Neki dan nam je učiteljica v Slomškovi šoli obljubila, da nas bo peljala na šolski izlet v Blue Mountains. Tega dne smo težko čakali. Na jezeru Wentworth smo videli divje race in ribiče, ki so lovili ribe. Videli smo tudi Wentworth slapove. Učiteljica nam je povedala, da po dežju so zelo veliki. Škoda, da ni bilo tisti dan tako. Naša postaja je bila tudi Leuro. Ogledali smo si zelo lep vrt. V njem rastejo rože vseh vrst. Od tam smo nadaljevali pot proti Katoombi. Kmalu smo videli Three Sisters, potem dolino Jamieson Valley in žičnico. Škoda, da si nismo mogli ogledati žičnico prav od blizu. Učiteljica nam je obljubila, da bo tudi to pokazala kdaj drugič. Še malo smo pojedli in popili in se vrnili domu vsi veseli in zadovoljni. Zahvaliti se moramo učiteljici za izlet in za hrano in pijačo. — **Miriam Bavčar, NSW.**

Moj najlepši dan

To je bil moj najlepši dan v preteklem letu. Hodila sem v četrti razred. Na koncu leta smo imeli pevski nastop. Jaz nisem bila med pevci, zato nisem imela namena iti tja. Učitelj mi je rekel, da moram iti tudi jaz. Tako sem šla. Ko je bilo petja konec, so začeli deliti pohvale. Ko sem zaslišala svoje ime, mi je začelo srce hitreje biti, gotovo od veselja. Zato mislim, da je bil v preteklem letu to zame najlepši dan. Od prej imam pa lepe spomine na prvo sveto obhajilo in birmo, na kar ne bom nikoli pozabila. — **Kristina Joželj, NSW.**

Misli, November, 1970

Film sta gledali

Zadnjič v nedeljo nismo imeli slovenske šole. Bil je lep dan. Po maši smo šli v dvorano. P. Bazilij nam je kazal filme. Bil je vroč dan, a v dvorani je bilo hladno. Gledali smo film o sv. Frančišku. Drugi film je bil v angleščini Micki miška. To je bilo lahko vse razumeti. Najbolj nam je bil všeč film o Johnnyju, ki je ohrani toliko jabolk in hrušk. Lepa hvala patru Baziliju! — **Veronika in Marjetica Urh, VIC.**

Dobila je bratca

V nedeljo je pater kazal filme v dvorani. Jaz nisem šla gledat, ker smo šli na izlet. Imeli smo piknik. Lepo smo se igrali in mama se nam je smejala. Lep dan je bil za nas vse. Naj povem vsem prijateljem v Kotičku, da sem dobila še enega bratca. — **Sonja Adamič, VIC.**

Pri stari mami.

Z letalom smo šli na obisk k stari mami v Celovec. Bilo je lepo. Peljali smo se na planine, če je bilo lepo. Če je bilo vroče, smo se šli kopat na Vrbsko jezero. Enkrat smo šli z ladjo po jezeru in smo videli veliko čolnov. Videli smo tudi veliko ljudi, ki so se kopali in plavali. Za moj rojstni dan mi je stara mama naredila lepo torto in dobila sem lepa darila. — **Olga Mavko, NSW.**

VOLK IN MAČEK

BIL JE LOV. Volk je bežal in pribežal v vas. Na plotu zagleda mačka in mu reče:

"Lovci me preganjajo. Povej mi, kateri človek je v vasi najboljši. Pojdem k njemu in ga bom prosil, naj me skrije."

"Pojdi k štefanu," svetuje maček.

"Ne, njemu sem jagnje pojedel."

"Pa pojdi k Janezu!"

"Janezu sem voliča raztrgal."

"No, pa k Marku, ki je zelo dober človek".

"Njega bi bil skoraj ob konja pripravil."

"Poizkusi pri Petru!"

"K njemu tudi ne morem. Zadavil sem mu tele."

"Ej, dragi moj," pravi maček. "Ti si vsakomur kaj slabega storil. Kako moreš zahtevati, da bi ti zdaj kdo pomagal?"

Uganka

Ima liste, ni drevo;
ima hrbet, ni telo;
Brž ugani, kaj je to!



Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160

Telefon: 637-7147

Službe božje

Nedelja 22. novembra (četrti v mes. KRISTUS KRALJ):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Nedelja 29. nov. (PETA, ADVENTNA):

Merrylands (Sv. Rafael) ob 9:30

Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30

HAMILTON — N.C. (S. Heart) ob 6. zvečer

Nedelja 6. dec. (prva):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 13. dec. (druga):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 4:00

MOLITEV ZA SLOVENSKI NAROD

O Bog, ki edini vodiš in vladaš narode, poglej milostno na Tebi vdani slovenski narod. Po zasluženju Tvojega Sina, našega Gospoda in Učenika Jezusa Kristusa, ki je svoj narod zelo ljubil, hkrati pa poklical pod svoje okrilje vse narode sveta, podeli slovenskemu narodu živo vero, mir in edinost.

Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev, izprosi pri svojem Sinu slovenskemu narodu milost, da Te bo nemoteno častil in hvalil.

Božja služabnika Slomšek in Baraga, prosita za svoj narod, kakor narod želi in moli, da bi vaju Cerkev povzdignila med blažene in svetnike.

Vsi slovenski škofje in duhovniki, mučenci in mučenke, spoznavalci in spoznavalke, redovniki in redovnice, ki ste Slovence k Bogu vodili, prosite za slovenski narod! Amen.

ZVELIČAVNA JE MISEL

Takoj v začetku novembra sta praznika vseh svetnikov in vseh rajnih sploh — vernih duš, kot pravimo. Za vernega kristjana se ne zaključita s 1. in 2. novembrom, njun pomen se razteza na ves mesec. Na poseben način v tem mesecu čutimo bližino večnosti in vsega tistega, kar čaka tudi nas. Zavedamo se, da smo v povezavi z vsemi, ki so pred nami odšli s tega sveta.

Posebej mislimo v novembru na svoje lastne rajne, želimo jih v duhu gledati v nebesih, pa nimamo gotovosti, da so že tam. Morda morajo še v vicah poravnati račune z Bogom, ki jih niso mogli ali hoteli do kraja poravnati na zemlji. Zapisano pa stoji, da ne doseže blažene večnosti, kdor ni poravnal dolgov do zadnjega novca. V podobi, ki je vsem lahko razumljiva, je Bog to povedal.

Vera nas uči, da rajnim pri odplačevanju računov lahko pomagam. Sveta in zveličavna je misel moliti za rajne, da bi bili oproščeni grešnih dolgov. Tako trdi Pismo. Tudi duše, ki so bile v hipu ločitve od tega sveta v milosti božji, se morajo včasih še dalje očiščevati. Kdo bi vedel, kako dolgo? Edino Bog sam to ve, mi bi zaman ugibali. Vera nam pravi, da trpijo v vicah, trpijo morda najbolj, ker se njihovo končno zedinjenje z Bogom še ni izvršilo.

Vendar so tudi vice izraz in dar usmiljenja božjega. Končna priložnost za spravo z Bogom. In usmiljenje božje je še posebej v tem, da moramo tudi mi z njim sodelovati. Molitev za rajne je živ izraz naše resnične ljubezni. Morda jim v življenju nismo izkazovali dolžne ljubezni. Ne otroci staršem, ne starši otrokom, ne bratje in sestre med sabo. Ta zavest, ki se po izgubi dragih bolj živo pojavi, peče, boli. Verna molitev, zakramenti, mašna daritev vseh vrst dobra dela — z vsem tem si lajšamo vest in onim pomagamo.

Ko pomagamo njim, da bodo računi z Bogom čimprej urejeni, gladimo tudi sebi pot do življenja za grobom! Naj nas mesec november spominja na minljivost in dragocenost našega bivanja na tem svetu.



V VEČNOST SO ODŠLI

† **Julija Perko.**

Dne 1. oktobra je umrla v bolnici v Gosfordu 74-letna rojakinja JULIJA PERKO, roj. ZGONC. Že pred meseci jo je zadela možganska kap. Nastopile so še druge komplikacije in ji zdravniki niso mogli pomagati. Prejela pa je v večkrat v boleznih zakramente za bolne in umirajoče.

Pokojnica je bila rojena v Ljubljani. Z možem Karlom in sinom je prišla v Avstralijo že leta 1950 (skupaj s sedaj že tudi pokojno Amalijo Kordiš in njeno družino). Zapušča tu moža Karla in sina Karla ml. Že pred leti so se iz Sydneya preselili v Doyalson, N.S.W.

Pokojnica je našla zadnje zemeljsko počivališče na Northern Suburbs pokopališču. Priporočno jo v molitev. — Možu in sinu pokojnice iskreno sožalje!

† **Amalija Kordiš**

V nedeljo 4. okt. je preminula v Ryde Hospital-u rojakinja Amalija Kordiš, rojena Lovko. Dočakala je 63 let. Okrog deset let je bolehal za srčno hibo, končno se je lotila neizprosna rakova bolezen. Pokojnica je bila rojena v Begunjah pri Cerknici; tam ima še živo mater in dve sestri, enega brata pa v Ameriki. V Avstraliji je bivala z možem Jožetom dvajset let. Rodilo se jima je dvoje otrok, sin in hčerka. Oba sta poročena, prvi v Ameriki, druga v Kanadi. Med boleznijo je večkrat prejela zakramente, da se je pripravila na zadnji odgovor.

Pogrebna maša je bila v Merrylandsu v četrtek 8. oktobra. Nato smo rajnico spremili na pokopališče Northern Suburbs, kjer čaka vstajenja. — Možu, otrokoma in ostalim sorodnikom iskreno sožalje! Rajnica naj počiva v miru božjem!

† **Ana Štih**

Dne 29. oktobra je preminula v bolnici Camperdown družinska mati Ana Štih r. Kastelic. Stara 48 let. Bolehala je že dolgo, končno je poskusila v bolnici. Ni se obneslo. Lepo z Bogom spravljena je umrla.

Pokojnica je bila doma v Trebnjem, v Avstralijo je prišla pred 10 leti z možem Dragom. Rodili so se jima 4 otroci. Bivajo v Newtownu pri Sydneyu. Pogrebno opravilo je bilo v slovenski cerkvi Merrylands 2. novembra, od tam smo jo spremili na pokopališče na Castle Brook, House Hill. Možu in otrokom prav iskreno sožalje! Rajnici večni pokoj!

Misli, November, 1970

† **Pavel Ingelsberger**

Živel je v kraju Glebe, Sydney, in tam umrl 28. oktobra v starosti 68 let. Podrobnosti niso znane. Doma je bil iz Tržiča na Gorenjskem. Pokopali so ga na Rookwood pokopališču. Pokoj večni!

ROJAKI V BRISBANU!

Obiskal vas bo za advent naš

lanski novomašnik p. Stanko Zemljak

V nedeljo 13. decembra bo služba božja ob 11:30 v Marijini cerkvi South Brisbane.
Pred mašo spovedovanje.

PEVSKA VAJA!

Da bo dostojno petje prve nedelje v mesecu pri sv. Janezu v Croydon Parku, vabim vse, ki se zanimате, na pevsko vajo za adventne in božične pesmi.

Naša vaja bo dvakrat: **v četrtek 26. novembra in spet v četrtek 3. decembra**, obakrat **ob 7:30 zvečer**. Obe vaji bosta v cerkvi. Besedila pesmi boste dobili tam.

Antonija Vodopivec, org.

MIKLAVŽ PRIDE

k slovenski cerkvi Merrylands

v soboto 5. dec. ob 5. pop.

Pričakali ga bomo na vrtu za hišo.

Vabljeni otroci in starši in vsi!

MIKLAVŽ V WOLLONGONGU

V nedeljo 13. dec. bo slovenska služba božja izjemoma ob 4. pop.

Pel bo otroški zbor iz Sydneya.

Ob 5. Miklavževanje v dvorani pri katedrali sv. Ksaverija. — Vsi lepo vabljeni!

Pozno ponoči je v župnišču zapel telefon. Župnik je dvignil slušalko.

Prosim, pošljite mi nemudoma zaboj steklenic kraškega terana.

Ampak, človek božji, tu govori župnik.

Tako? Kaj pa počnete v gostilni tako pozno ponoči?



NEW SOUTH WALES

Concord. — Enkrat sem pisal v MISLIH, kako se slovenski in angleški jezik včasih med seboj koljeta. Zdaj sem pa prišel na to, da se slovenski jezik lahko tudi sam s seboj kolje. Na tihem sem se že nekaj časa čudil, zakaj p. Bazilij nič več ne tipka, ampak poroča. Ko sem eno njegovo tako poročilo bral, mi je kar na lepem prišlo na misel, kar sem videl v njegovem pisanju, da poroča že res, ampak zraven tudi krščuje in pokopava. Pa sem mislil, da se bo drugi mesec bralo: P. Basil krščuje, potem pa p. Basil pokopava, potlej pa spet od kraja. Ko sem tako mislil, sem vprašal p. urednika, zakaj p. B. nič več ne tipka. Sem pa zvedel, da zato ne, ker so ljudje mislili, da se piše TIPKA in so mu pisali na pismih P. Bazilij Tipka, namesto Bazilij Valentin. O tem je sam pisal v "tipkariji", uredniku se je pa zdelo preneumno to postavljati v MISLI, pa je črtal, pa sam od sebe spremenil v "Poroča". Pa je p. Bazilij pisal, da zdaj pa ljudje pišejo na naslov: P. Bazilij Poroča. Tako spet ni bilo prav. Ljudje so mislili, da je pater postal avstralski državljan in je ime spremenil. Zdaj pa zahteva, da urednik napiše: P. BASIL poroča. Pravi, da bo. Oba patra upata, da bodo zdaj ljudje razumeli, kaj ta beseda "poroča" pomeni. Jaz bi pa le predlagal, da bi se pisalo: P. BASIL krščuje, poroča in pokopava. Saj se iz pisanja vidi, da vse te posle res opravlja. Urednik pa da ne in ne. Tak napis bi bil predolg. Pa še to pravi: Iz pisanja se vidi, da p. Bazilij še veliko drugega dela, pridiga tudi, mašuje in kdo ve, kaj še vse. Potem bi moral napis biti pol kilometra dolg. Na to nisem vedel kaj reči. Zdaj pa predlagam, da bi tiste "glave" nad (bivšo) tipkarijo sploh ne bilo, namreč v črkah, ampak samo p. Bazilijeva fotografirana glava, ali pa vsaj obraz. pa res fotografirana, ne da bi jo dali delati kakšnemu slikarju Rapotcu. Samo tako bo konec temu klanju slovenskega jezika, ki ga povzroča tista pisarija iz Kew, — **Pepe Metulj.**

Merrylands: — Imam važno sporočilo za rojaka, ki se piše **Toni Breznik** in živi nekje v Sydneyu. Nekaj let ga že nisem videl in naslova ne vem. Kdor ga pozna, naj mu pove, da ga iščem, ali naj sam sporoči meni naravnost. Moj telefon: 637-7147. Že vnaprej lepa hvala! — **P. Valerijan.**

Arncliffe. — Še enkrat se oglašam. V prejšnji številki sem iskala rojaka z imenom Branko Kupljenik. Škrat je pokvaril v dopisu moj naslov. Pravilno je: 26 Gore St., Arncliffe, ne 20 Gore kot stoji v MISLIH. — **Kristina Bobnar-Hrvatina.**

Canberra: — Ko sem spet imel v rokah krajevni list moje rojstne fare, Podbreški glas iz leta 1936, sem našel v njem nekaj tudi o Dobrovi pri Ljubljani in to mora zanimati MISLI. Iz Podtabora v Podbrezjah je izšel v prejšnjem stoletju zelo priznan orgelski mojster Peter Rojc. Rojen je bil leta 1811 v hiši št. 10 in tja je prišel tudi umret leta 1894. Za mnoge cerkve po Kranjskem, Koroškem in Primorskem je izdelal orgle, ki so jih orglavci in skladatelji visoko cenili. Tako je naredil nove orgle tudi za dobrovsko cerkev in o njih je bil leta 1856 v Zgodnji danici naslednji dopis: "Vesele glase so nam podelile naše lepe nove orgle s 16 spremeni, katere je postavil naš vrli Gorenjec Podbrežan Peter Rojc, ki se je zopet kakor izvrsten in izkušen mojster s svojim delom dobro obnesel. Res je, da naše orgle ne hrešče in ne vpijejo, kakor bi kaka neubrana ušesa rada imela, temveč pojo veličastno, ljubeznivo, rahlomi in mirno, kakor pihlja ponižni vetrič med cvetlicami pomladnega loga. Ravno to pa je cerkveno in budi lepa čutila. Kadar se taki glasovi zlivajo po božjem hramu, se zdi, kakor je nekdanji prerok čutil, da božji glasi v rahlih sapicah mirno šumljajo in božjo pričujočnost oznanjajo." — Tako je bilo pisano o novih orglah Petra Rojca. Ponosen sem na to, da je moj vaščan napravil tako umetniško za cerkev, kjer je bil krščen in pel novo mašo naš urednik. — **Joža Maček.**

Geelong. — Jaz sem eden tistih, ki beremo MISLI od zadnjega konca. Nisem sam tak, to sem opazil že pri nekaterih. Tako berem najprej "špase". Nekateri so res dobri. Bom pa še jaz napisal dva ali tri. Sosed, ki ni bil vaje kladi, je popravljal planke okoli dvorišča. Mimo je prišel znanec in gledal. Potlej je rekel: Znaš pa, znaš! Kladi ti udarja kot strela. Oni je rekel: Hočeš reči, da preveč hitim? Ta je odgovoril: Tisto ne, ampak strela zlepa ne udari dvakrat na isto mesto. — Sosed kanibal je povabil soseda kanibala na golaž. Gost kanibal je golaž pohvalil: Tvoja žena je zelo dobra za golaž. Gostitelj kanibal mu je požugal: Le glej, da me ne boš na NJEN golaž povabil! — Usmiljena sestra je obiskovala jetnike v mestnem zaporu. Razpravljala je z njimi, zakaj so zaprti. Z enim sta se slabo razumela. Je rekla sestra: Škoda, da vas je le nagnjeje do pijače prignalo sem noter! Zamahnil je z roko: Kaj, nagnjenje do pijače? To bi se pa res izplačalo! Tu vam komaj z nedolžnim čajem postrežejo. — **Janez.**

Melbourne. — Prijateljica mi je poslala iz Amerike pesem, ki so jo lansko leto deklamirali pri Miklavževanju v Washingtonu. Za mene je bilo zelo novo, da tudi v glavnem mestu Amerike Slovenci prirejajo Miklavževanja. Tudi pesem se mi zdi dobra, zato jo pošiljam v MISLI, ko se bliža Miklavžev praznik tudi pri nas. Morebiti bo prireditelj Miklavževanja v kakšni naši naselbini s to pesmijo ustrezno. — **Rezika.**

Prav po stari še navadi,
naš Miklavž, nam prideš v vas.
Vsi te še imamo radi,
ni pregnal te Dedek Mraz.

Pridni naši so deklīči,
naj dobé rožičev, fig.
malopridni pa fantiči
kar bojé se naj verig.

Parkelj hudi v kotu čaka
in z verigami rožlja,
pa Miklavž vam prikoraka
in prijazno se smehlja.

Nič ne bojmo se, deklīči,
parkelj nima nič moči,
nič ne bojte se, fantiči,
bódimo vsi brez skrbi.

Pridni bódimo vse leto
in ubogajmo domá,
vsak večer molimo sveto
in Miklavž darov nam dá.

★ 4. decembru je prvi petek v mesecu. Običajna večerna maša s pobožnostjo v čast Srcu Jezusovemu ob pol osmih. — Večerno mašo bomo imeli tudi v torek 8. decembra, ko obhajamo praznik Brezmadežnega spočetja Marijinega.

★ Sveti Miklavž bo obiskal letos slovenske otroke prav na svoj praznik, v nedeljo 6. decembra. Po deseti maši ste vabljeni v dvorano pod cerkvijo.

★ Novembrski obisk Adelaide je tu. Slovenska maša kakor navadno na četrto nedeljo (22. novembra) ob štirih v Hindmarshu. Pazite, četrta nedelja ni zadnja v mesecu, ki ima letos pet nedelj! Po maši se zberemo na cheltenhamskem pokopališču, da obiščemo slovenske grobove ter pomolimo za vse pokojne. Grobove po ostalih pokopališčih bom obiskal in blagoslovil med tednom.

V ponedeljek 23. novembra bom obiskal slovensko naselbino v Berri. Ob pol osmih zvečer bo prilika za spoved, nato slovenska maša.

QUEENSLAND

Brisbane. — Nekaj novega je bilo za našo naselbino v nedeljo 25. oktobra. Imeli smo pravi posnetek vrtné veselice, kot smo jih nekdanj poznali doma. Na razpolago nam je bil zelo obširen in jako primeren vrt v kraju Sunnybank. Zelo domače in veselo razporeženje je vladalo med udeleženci do poznega večera. Ves vrt je bil okrašen in dobro razsvetljen, plesni oder nalašč za ta dan postavljen. Igrala nam je zelo dobra godba "Plavi Jadran" pod vodstvom Lojza Koludra. Podali so nam obilico domačih melodij. Za lepi uspeh prireditve gre zahvala v prvi vrsti rojakoma Jožetu Barbišu in gospe Francki, ki sta se najbolj potrudila za vse priprave. — Zvedeli smo tudi, da je bil v Princes Hospitalu rojak Anton Kustec iz oddaljenega kraja Laidley, pa nismo vedeli, kaj ga je primoralo v bolnico. Šli smo ga obiskat, pa že ni bil več tam. Upamo, da se zdaj doma dobro počuti. To se nam je tudi že sicer zgodilo, da za kakega bolnika prepozno izvemo. — Naj še omenim, da sem v tukajšnjem telefonskem imeniku našel prav na zadnji strani kar pet Slovencev. Če bi jih bilo po toliko tudi na ostalih straneh, bi moral biti Brisbane kar "v slovenskih rokah." Lep pozdrav! — *Mirko Cuderman*

"FENOMENALEN" OTROŠKI PEVEC, 14 let star Nizozemec, ki se piše Heintje, je ljubljeneц zahodne Nemčije. Še več ko to, Nemci kar ponorijo ob njegovem petju. Peti je zšel zelo zgodaj in res ima izreden glas. Odkrili so ga pred nekaj leti nemški "lovci na talente" in ga odvedli v svojo domovino. S svojim petjem nastopa v raznih jezikih, med njimi v angleščini s pesmijo *I'm your Little Boy*. Neprestano tudi izdelujejo plošče s fantovim petjem, ki jih napravijo na desetine milijonov. Med njimi so zlate in celo iz platine. Nekaterim poslušalcem je fant vendar začel iti na živce, češ da je vse preveč osladen. Ampak dečko je star 14 let, ne more biti več daleč do časa, ko bo "mutiral", spremenil otroški glas v moškega — sprašujejo se, če bo potem njegov glas še — izreden.

NIXONOV OBISK PRI TITU so različni komentatorji različno razlagali. Nekateri so se čudili, kako more ameriški predsednik izkazovati take časti in zaupnosti nekemu komunističnemu diktatorju, drugi so povzdigovali Tita in mu kadi-li še vse bolj kot Nixon sam, tretji so bili mnenja, da je Nixonov obisk veljal vse bolj Sovjetom kot Titu in Jugoslaviji. Zbiranje sovjetskega ladjevja v Sredozemlju in podpiranje Arabcev, pa še druge sovjtske podjetnosti daleč od doma, da gredo Ameriki na živce in Nixon da je hotel Moskvi po ovinkih povedati: če mislite potem, ko bo enkrat Tita zmanjkalo, seči po Jugoslaviji, vedite, da bomo tudi mi kakšno rekli.

PIERRE ELLIOT TRUDEAU, kanadski ministrski predsednik, je bil sredi oktobra zelo v očeh vsega sveta. Osvežili so tudi marsikaj iz njegovega življenja. Amerikanci se še vedno ne morejo dovolj načuditi, kako je pred malo leti mogel postati predsednik, ko je bil komaj tri leta poslanec v parlamentu in je še vedno — brez žene. Amerika si ne more predstavljati predsednika brez "First Lady". Neka poročevalka ga je vprašala, zakaj se ne oženi, pa ji je rekel: Nobena me še ni vprašala, če jo čem. Ko je leta 1948 končal univerzo, je s ponarejenim potnim listom prepotoval skoraj vse komunistične države z Rusijo vred. Veliko si je ogledal, veliko se je naučil. Ko je postal predsednik, je dejal glede Kanade: Nimamo vprašanja Quebec — Canada, imamo samo vprašanje: angleščina — francoščina. V tej reči se je očitno zmotil.

PREDSEDNIK NIXON je toliko pogumen, da se ne boji "zafučkati" svojo popularnost med

Amerikanci, kadar gre za vprašanje njegove vesti. Ko so se pred časom dvigali nejevoljni glasovi iz vrst dostojnih Amerikancev zoper naraščanje umazanosti ali "pornografije" v tisku, filmu, na radiu itd., je predsednik ustanovil posebno komisijo, ki naj zadevo preišče do kraja in morebiti predloži potrebo novih postav zoper naraščajočo plažo. Komisija je šla na delo, preiskovala, ugotavljala položaj, končno je predložila predsedniku nasvet, naj ne skuša napravljalati novih postav, še tiste, ki so zdaj v veljavi, naj dá odpraviti. Predsednik je komisionarje zelo nejevoljno javno pogrjal in izjavil, da je komisijo poklical v življenje za vse kaj drugega kot za tak čisto nepričakovan zaključek. Nič se ne boji postati nepularen v današnji do kraja "popustljivi družbi," ko se ljudje vedno manj spotikajo nad smradom iz greznic današnje civilizacije.

DA JE TITO Odstopil, menda zdaj že nihče več ne misli, kot so mnogi mislili in napačno razumeli še nedavno. V resnici je samo ustanovil neki nov "kolektivni organizem", ki bo reševal probleme na avtonomen način brez vpliva od strani republik. Tito je tudi povedal naslednje: Zakaj je potreba po taki organizaciji nujna? V zamejstvu se pogosto ponavlja trditev, da se bo Jugoslavija razbila, ko bom jaz izginil. Tudi pri nas doma delajo mnogi razne hipoteze glede njegovega nasledstva. Mislim, da bi to moglo pripeljati do hude krize. Da pa se to prepreči v naši socialistični skupnosti, da se ne zgodi, kar sicer mnogi želijo, zato je treba izvesti to reorganizacijo." — To je pač precej drugače kot "Titov odstop".

ZOPER POPUSTLJIVOST KOMUNIZMU je izrekel svarilo poslanec za Northcott, NSW., Jim Cameron. Zapisano stoji, da je svarilo veljalo v prvi vrsti migrantskemu tisku. Poudaril je pa tudi, da Avstralcji sami postajajo napram komunizmu "mehki" in to je za Avstralijo nevarna igra. Sicer je komunistična stranka v tej deželi kaj maloštevilna, toda ljubimkanje s -komunizmom po staja med avstralsko inteligenco nekaj moderne-ga. Komunizem kaže v raznih krajih različne obraze, njegov cilj je pa vedno — prodiranje v širši svet. To pomeni uvažanje revolucije, kamor se le dá. Imamo v svoji sredi razna gibanja levičarjev, ki se komaj zavedajo, da igrajo v roke zgrajenim komunistom. Zato naj imajo Avstralcji in novi naseljenci tukaj na široko odprte oči, da se ne bodo podali prilizovanju komunistične levice.

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001.

TELEFON 87-3854

BOŽIČNI PAKETI

1. BOŽIČ JE PRED VRATIL! ZA NAROČILA BOŽIČNIH PAKETOV PORABITE NAŠ CENIK, KI JE BIL OBJAVLJEN v "MISLIH" OKTOBRA MESCA. ČE ŽELITE, VAM POŠLJEMO CENIK. POHITITE Z NAROČILI!
2. Obrnite se na nas, če hočete imeti res pravilno sestavljene testamente, prevode spričeval, delavskih knjižic in sploh vseh dokumentov.
3. Ravnajte se po načelu "svoji k svojim", kot to delajo drugi narodi. Zato naročajte vozne karte vseh vrst (za letala, ladje itd.) pri nas, saj vas pri nas ne stane vozna karta niti en cent več kot pri kateri koli drugi firmi ali agenciji.

ZASTOPNIK ZA VICTORIO: ZASTOPNIK ZA N.S.W.:

ZASTOPNIK ZA QUEENSLAND:

MRS. M. PERSIC

MR. R. OLIP

MR. J. PRIMOŽIČ

704 INKERMANN RD.,
COULFIELD, VIC.
Tel. 50-5391

65 MONCUR ST.,
WOOLLAHRA, N.S.W.
Tel. 32-4806

39 DICKENSON ST.,
CARINA QLD. 4152

TURISTIČNA AGENCIJA



OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE ALI PISITE

253 ELIZABETH STREET, SYDNEY 2000. Tel. 26-1134.

V URADU

RADKO OLIP

- * urejuje rezervacije za vsa potovanja po morju in zraku — širom sveta, posebno v Slovenijo in ostalo Jugoslavijo
- * Izpolnuje obrazce za potne liste, vize in druge dokumente
- * organizira prihod vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo I.T.D.

Charter za letalom: Sydney - Beograd - Sydney	\$646.36
Sydney - Ljubljana - Sydney	\$661.00
Skupine z letalom: Sydney - Beograd - Sydney	\$822.70
Sydney - Zagreb - Sydney	\$836.60
Sydney - Ljubljana - Sydney	\$841.20

(to so cene za člane Affinity skupin)

Uradne ure 9-5 in ob sobotah 9-12

**P R V A
TURISTIČNA**



**V A Š A
AGENCIJA**

oskrbuje za vas:

- ★ potovanja z avioni
- ★ potovanja z ladjami
- ★ potovanja v skupinah
- ★ kombinacije potovanja:
odlet z avionom, povratek z ladjo

- ★ oskrbimo potovalne dokumente
- ★ rešujemo vse potovalne probleme
- ★ vse dni smo vam na razpolago
- ★ vsak čas nam lahko telefonirate
v vseh zadevah potovanja, ali pridite osebno

VAŠA POTNIŠKA AGENCIJA

PUTNIK

72 Smith Street, Collingwood, Melbourne

Poslujemo vsak dan, tudi ob sobotah, od 9. - 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733.

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich

**ROJAKI, KI GRADITE NOVO HIŠO
ALI POPRAVLJATE STARO —**

priporočam se vam!

FRANC MIKEL

14 Waratah St., Canterbury 2193

Telefon 78-8720

S svojimi delavci vršim prvoklasno delo
v notranjščini in na zunanjščini hiše.

Moja tvrdka je znana pod imenom:

Sosed sosеду, ki mu je sin v šoli vedno za-
ostajal

“Kaj pa misliš, da bo tvoj fant, kadar konča
šole?”

“Če bo šlo tako naprej, bo edini poklic zanj:
penzionist.”

ŠOFERSKI POUK V SLOVENŠČINI

Nudi ga vam z veseljem

“FRANK'S AVTO ŠOLA”

32 The Boulevard, Fairfield West 2165

Telefon: 72-1583

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

UNIVERSAL
RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065
Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE RADIJSKO EMISIJO
ob sobotah 8.00 zvečer na

2CH — SYDNEY, Val 1170

"Moja žena kar naprej sama s seboj govori.
Bojim se zanjo. Kaj praviš, ali naj se obrnem na
zdravnika?"

"Ne razburjaj se! Takih žensk ne manjka
na svetu."

"Kako to misliš?"

"Čisto preprosto. Na primer moja žena. Tu-
di ona venomer sama s seboj govori. Le s to razli-
ko, da misli, da jo jaz poslušam."

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG ITD.

TONE IN
REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

PHOTO STUDIO
VARDAR

108 Gertrude Street
Fitzroy, Melbourne, Vic.

(blizu je Exhibition Building)

Telefon: 41-5978

Doma: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, čr-
no-bele in barvne.

Posoja svatbena oblačila, brezplačno.

Odprto vsak dan, tudi ob sobotah in ne-
deljah od 9 — 6.



Govorimo slovensko.
VAŠ FOTOGRAF: PAUL NIKOLICH

POZOR!

POZOR!

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstopke nižje kot drugod.

VINCENC STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

Prijatelj vinske kaplice in podobnih tekočin stoji pred nebotičnikom, ki ga pravkar gradijo. Gleda navzgor in maje z glavo.

Mimo pride znanec in se ustavi.

"Občuduješ moderno tehniko, kaj? Napredujemo, da je čudno!"

"Samo eno reč razmišljam. Ko dvigajo nove hiše kar skoraj do neba, zakaj še vedno izdelujejo tako nizke kozarce?"

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

Lena hčerka je sedela pred zaprto knjigo in gledala skozi okno. Videla jo je mati in jo posvarila:

"Zakaj se pa ne učiš? Ali ne veš, da je znanje največje bogastvo na svetu?"

"Seveda vem. Zato si ga po hočem nekaj prihraniti za jutri".

PORAVNAJTE NAROČNINO!

NAJCENEJŠE POTOVANJE V EVROPO

Z ladjo MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 367.-

Z letalom AVSTRALIJA — BELGIJA —
ANGLIJA (vsak letni čas) \$ 450.-

Z letalom (charter) MELBOURNE — DUNAJ
in nazaj \$ 720.-

Z letalom (skupinski izlet)
MELBOURNE — RIM — MELBOURNE
\$ 822-70



Lahko oskrbimo vse formalnosti
za potovanje vaših družin in sorodnikov

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE \$ 498-50

Z letalom: LJUBLJANA — AVSTRALIJA
\$ 608-80

Za podrobne informacije v vašem jeziku:

ALMA



POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vokal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002